

Sámedikki dievasčoahkkin

Čoahkkingirji 03/07

Ávjuvárgaaidnu 50, N-9730 Kárášjohka

Telefon +47 78 47 40 00

Telefaks +47 78 47 40 90

samediggi@samediggi.no

www.samediggi.no

Áigi: čakčamánu 25.-28. b.2007

Báiki: Kárášjogas

Áššelistu

Saksnr.	Sakstittel
028/07	Vuodđudeapmi
029/07	Sámediggeráđđi doaibmađiedahus
030/07	Gažaldagat Sámediggeráđđái
031/07	Ođđa áššiid dieđiheapmi
032/07	Sámediggeráđi biras- ja areálapolitihkalaš čilgehus
033/07	Luvven doaimmas Sámedikki várreárrasin - Camilla Brattland
034/07	Boazodoallu Trollheimenis
035/07	Sámedikki formálalaš sajádat
036/07	Davviguovloovddideami čuovvleapmi
037/07	Boahttevaš sámi kulturmuithálddašeapmi
038/07	Sámedikki eanandoalldieđahus
039/07	Sámiálbmotfoanda - hálddašeapmi
040/07	Sámedikki ođđa válgaortnet - Láhkaevttohus rievdadit geassemánu 12. b. 1987-mannosaš lága nr. 56 Sámedikki ja eará sámi vuoigatvuoaid birra (sámelága)
041/07	Cealkámuš 2008/09 boazododallošiehtadussii
042/07	Strátegalaš plána sámi mánáidgárddiide 2008 - 2011
043/07	Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta oheat
044/07	Finnmárkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegoddi – peršonnalaš várrelahtu nammadeapmi
045/07	Virgelohpi doaimmas sámediggepresideantan
046/07	Sámediggeráđi välljen
047/07	Válgalávdegotti välljen
048/07	Čoahkkinjodihangotti välljen
049/07	Bearráigeahččanlavdegotti välljen
050/07	Fágalávdegottiid välljen
051/07	Sámedikki doarjjastivrra välljen
052/07	Miellahtuid välljen Sámi parlamentáralaš ráđđái
053/07	Ođđa lahtu välljen Finnmarkkoopmodaga stivrii

Čoahkkináiggít

Áigi	Ášši	Siidu
25.09.07 dii. 09.00 - 09.10	028/07	4
dii. 13.30 - 13.35	028/07, joatkka	4
26.08.07 dii. 09.00 - 11.05	046/07	56
dii. 13.30 - 13.45	046/07, joatkka	56
dii. 14.30 - 14.50	028/07, joatkka	4
dii. 16.30 - 16.45	047/07	59
dii. 16.45 - 16.50	028/07, joatkka	4
27.08.07 dii. 13.30 - 14.15	035/07	15
dii. 14.15 - 14.25	037/07	21
dii. 14.25 - 17.20	040/07	28
dii. 18.05 - 18.20	042/07	39
dii. 18.20 - 19.05	043/07	41
dii. 19.05 - 19.10	044/07	53
28.09.07 dii. 09.10 - 09.35	028/07, loahpahuuvui	4
	033/07	12
	048/07	61
	049/07	63
	050/07	65
	051/07	69
	052/07	71
	053/07	73

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 28/07

Čoahkkima vuodđudeapmi

Ášši meannudeapmi álggahuvvui maŋŋebárgga čakčamánu 25. b. 2007 dii. 09.00. Ášši meannudeapmi jotkojuvvui 25.09.07 dii. 13.30, 26.09.07 dii. 14.30, 26.09.07 dii. 16.45 ja 28.09.07 dii. 09.10.

Áirasat

Čuovvovaš áirasat ledje vuodđudeamis:

1. Magnhild Mathisen	23. Tor Mikalsen
2. Gunn-Britt Retter	24. Hilde Anita Nyvoll
3. Knut Store	25. Randi A. Skum
4. Marianne Balto	26. Bjarne Store-Jakobsen
5. Jánoš Trosten	27. Lene Hansen
6. Tom Christer Sottinen (Per Ivar Henriksen ovddas)	28. Ann-Mari Thomassen
7. Egil Olli	29. Henrik Eriksen
8. Terje Tretnes	30. Susanne Amalie Andersen
9. Egil Utsi (Synnøve Solbakken-Härkönen ovddas)	31. Kjersti Myrnes Balto
10. Marie Therese N. Aslaksen	32. Vibeke Larsen
11. Aili Keskitalo	33. Roger Pedersen
12. Per Andersen Bæhr	34. Tone Finnesen
13. Isak Mathis O. Hætta	35. Anders Urheim
14. Klemet Erland Hætta	36. Miriam Paulsen
15. Josef Vedhugnes	37. Jarle Jonassen
16. Olaf Eliassen	38. Sten Erling Jønsson
17. Wiebke Synnøve Slåtsveen	39. Kirsten Appfjell-Eira
18. Per Edvind Varsi	40. Rita-Alise Porsanger
19. Jon Harald Skum	41. Jørn Are Gaski
20. Toril Bakken	42. Johan Mikkel Sara
21. Terje Balandin (Inger Jørstad ovddas)	43. Kirsti Guvsám
22. Willy Ørnebakk	

Juolluduvvon permišuvnnat

Permišuvnnat olles dievasčoahkkimis

Áirras nr. 06 Per-Ivar Henriksen

Áirras nr. 09 Synnøve Solbakken-Härkönen

Áirras nr. 21 Inger Jørstad

Permišuvnnat osiin dievasčoahkkimis

Áirras nr. 02 Gunn-Britt Retter 27.09.07 dii. 15.00 rájes

Áirras nr. 14 Klemet Erland Hætta 27.-28.09.07

Áirras nr. 17 Wiebke Slåtsveen 27.-28.09.07

Áirras nr. 20 Toril Bakken 28.09.07

Áirras nr. 35 Anders Urheim 28.09.07 dii. 10.00 rájes

Várrelahtut

Tom Christer Sottinen lei čoahkkimis áirasa nr. 06 Per-Ivar Henriksen ovddas

Egil Utsi lei čoahkkimis áirasa nr. 09 Synnøve Solbakken-Härkönen ovddas.

Terje Balandin lei čoahkkimis áirasa nr. 21 Inger Jørstad ovddas.

Tone Merete Olsen lei čoahkkimis áirasa nr. 17 Wiebke Slåtsveen ovddas.

I Áššebáhpirat

Gohččun beaiváduvvon 31.08.07 ja áššelistoevttohus.

II Evttohusat ja mearkkašumit

Čoahkkinjođihangotti árvalus Sámediggái

Gohččun beaiváduvvon 31.08.07 ja áššelistu dohkkehuvvo.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 43 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Čoahkkinjođihangotti gohččun beaiváduvvon 31.08.07 oktan áššelistuin dohkkehuvvui ovttajienalaččat.

Sámedikki presideanta ovddidii ohcama luobahit Sámediggeráđi.

- Sámedikki presideanta ohcan luobahit Sámediggeráđi dohkkehuvvui ovttajienalaččat.

Maŋŋil go ođđa Sámediggeráđđi lei välljejuvvon, ovddidedje joavkojodiheaddjit evttohusa rievdatit áššelisttu čuovvovaš áššit meannuduvvojit duorastaga 27.09.07:

- 35/07 Sámedikki formálalaš sajádat
- 37/07 Boahhtevas sámi kulturmuithálddašcapmi
- 40/07 Sámedikki ođđa váлгаortnet - Láhkaevttohus rievdatit geassemánu 12. b. 1987-mannosaš lága nr. 56 Sámedikki ja eará sámi vuoigatvuoaid birra (sámelága)
- 42/07 Strátegalaš plána sámi mánáidgárddiide 2008 - 2011
- 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat
- 44/07 Finnmárkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegoddi – peršonnalaš várrelahtu nammadeapmi

Čuovvovaš áššiid meannudeapmi bearjadaga 28.09.07:

- Válljet čoahkkinjodihangotti
- Válljet bearráigeahččanlávdegotti
- Válljet fágálávdegottiid
- Válljet ođđa láhtu FeFo stivrii
- Válljet doarjjastivrra
- Válljet lahtuid Sámi parlamentáralaš ráđđái

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Joavkojodiheaddjiid evttohus rievdatit áššelistu dohkkehuvvui ovttajienalaččat.

Áirras Aili Keskitalo evttohi berjadaga 28.09.07 ahte ášši 33/07 maid váldojuvvo giedahallamii.

- Aili Keskitalo evttohus dohkkehuvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Klemet Erland Hætta, áššejođiheaddji	
	Lene Hansen, čoahkkinnortnegii	
2	Aili Keskitalo	
	Joatkka maŋŋil go ođđa Sámediggeráđđi välljejuvvui	
	Isak Mathis O. Hætta, čoahkkinnortnegii	
	Toril Bakken, čoahkkinnortnegii	
	Jánoš Trosten, čoahkkinnortnegii	
	Josef Vedhugnes, čoahkkinnortnegii	
	Lene Hansen, čoahkkinnortnegii	
	Anders Urheim, čoahkkinnortnegii	
	Olaf Eliassen, čoahkkinnortnegii	

Terje Tretnes, čoahkkinnortnegii	
Marianne Balto, čoahkkinnortnegii	
Egil Olli, čoahkkinnortnegii	
Johan Mikkel Sara, čoahkkinnortnegii	
Marianne Balto, čoahkkinnortnegii	
Anders Urheim, čoahkkinnortnegii	
Marianne Balto, čoahkkinnortnegii	
Aili Keskitalo, čoahkkinnortnegii	

VI Sámedikki mearrádus

Gohččun beaiváduvvon 31.08.07 ja áššelisttu dohkkehuvvui.
Sámedikki presideanta ohcan luobahit Sámediggeráđi dohkkehuvvui.

Áššelisttu reivdadeapmi:

Čuvvovaš áššiid meannudeapmi duorastaga 27.09.07:

- 35/07 Sámedikki formálalaš sajádat
- 37/07 Boahttevaš sámi kulturमितohálddašeapmi
- 40/07 Sámedikki ođđa válgáortnet - Láhkaevttohus rievdadit geassemánu 12. b. 1987-mannosaš lága nr. 56 Sámedikki ja eará sámi vuoigatvuoaid birra (sámelága)
- 42/07 Strátegalaš plána sámi mánáidgárddiide 2008 - 2011
- 43/07 Daid doarjagiid hálddašeami ođasmahttin maid Sámedikkis sáhtta oheat
- 44/07 Finnmárkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegoddi – persónnalaš várrelahtu nammadeapmi

Čuvvovaš áššiid meannudeapmi bearjadaga 28.09.07:

- 33/07 Luvven doaimmas Sámedikki várreáirrasin - Camilla Brattland
- Válljet čoahkkinnjodihangotti
- Válljet bearráigeahččanlávdegotti
- Válljet fágálávdegottiid
- Válljet ođđa láhtu FeFo stivrii
- Válljet doarjjastivrra
- Válljet lahtuid Sámi parlamentáralaš ráđđái

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 28.09.07 dii. 09.10.

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 29/07 Sámediggeráđi doaibmadieđáhus

Arkiiva

Arkiiváššénr.

SF-

07/3788

I Mildosat

Nr	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

VI Sámedikki mearráduš

Ášši gessojuvvo.

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 30/07

Gažaldagat Sámedikkeráđđái Sámedikki čoahkkinortnega §
11 vuodul

Arkiiva

Arkiiváššénr.

SF-

07/3789

I Mildosat

Nr	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	16.09.07	Áirras Jánoš Trosten, Čielga Sámi Jietna	

VI Sámedikki mearrádus

Ášši gessojuvvo.

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 31/07

Ođđa áššiid dieđiheapmi

Arkiiva

Arkiiváššenr.

SF-

07/3790

I Mildosat

Nr	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	24.09.07	Áirras Kjersti Myrnes Balto, NSR:a ovttasbargojavku	Dat ođđa ruhtadanortnet fága sámegiella váste joatkaskuvllain lea roassun sámegiela oahpahussii
2	24.09.07	Áirras Ann-Mari Thomassen, NSR:a ovttasbargojavku	Doaibmabijut sámegieloahpahasas olggobealde hálddašanguovllu

VI Sámedikki mearrádus

Ášši maŋiduvvo.

Vuodđogiella: Dárogillii.

Ášši 32/07

Sámediggerádi biras- ja areálapolitihkalaš cilgehus

Unntatt offentlighet Off.loven § 5a, Fvl. § 13

Arkiivááššennr..
07/248306 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sametingsrádet	26.10.05	R 109/05
Nærings- og kulturkomiteen	21.–24.11.05	
Sametingets plenum	05-08.12.05	057/05

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

VI Sámedikki mearrádus

Ášši gessojuvvo

Vuodđogiella: Dároggiella

Ášši 33/07

Luvven doaimmas Sámedikki várreáirrasin - Camilla Brattland

Arkiivaáššennr..
07/34406 / 25 - 58

Meannudeamit

Politihkalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Čoahkkinjođihangoddi	28.08.07	06/07
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	33/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui bearjadaga čakčamánu 28.b. 2007 dii.09.10

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	28.08.07	Čoahkkinjođihangotti	Ášši 06/07
2	19.08.2007	Camilla Brattland	Soknad om fritak fra verv

II Evttohusat ja mearkkašumit

Čoahkkinjođihangotti árvalus:

Camilla Brattland luvvejuvvo doaimmas Norgga sámiid riikkasearvvi 2. várreáirrasin 7. válgabiires Davvi-Romsa danne go lea biddjojuvvon virgái Sámedikki hálddahasas.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 41 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvoi čuovvovaš vuogi mielde:

- Čoahkkinjođihangotti evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihka
1	Josef Vedhugnes, áššejođiheaddji	

VI Sámedikki mearrádus

Camilla Brattland luvvejuvvo doaimmas Norgga sámiid riikkasearvvi 2. várreáirrasin 7. válgabiäres Davvi-Romsa danne go lea biddjojuvvon virgái Sámedikki hálddahusas.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 28.09.07 dii.09.15

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 34/07 Boazodoallu Trollheimenis

Arkiivaáššennr..
06/461506 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđdi	14.08.07	R 105/07
Ealáhus- ja kulturlávdegoddi	12. - 14.09.07	
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	34/06

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	14.08.07	Sámediggiráđdi	Ášši R 105/07
2			Raporta Trollheimena boazodoallu

VI Sámedikki mearrádus

Ášši mañiduvvo.

Ášši 35/07

Sámedikki formálalaš sajádat

Arkiivaáššennr..
06/77806 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđi	14.08.07	R 097/07
Plána- ja finánsalávdegoddi	12. - 14.09.07	008/07
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	35/06

Ášši meannudeapmi álggahuvvui duorastaga čakčamánu 27.b. 2007 dii. 13.30.

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	14.08.07	Sámediggeráđi	Ášši R 097/07
2		Bargojoavkkus mii lea čállán raportta Sámedikki formálalaš sajádaga ja bušeahttagaldumiid birra	Sámedikki formálalaš sajádat ja bušeahttagaldumit. Raporta geigejuvvon cuoŋománu 27. b. 2007

II Evttohusat ja mearkašumit

Sámediggeráđi mearrádusárvalus:

Sámediggi lea iehčanas orgána maid sámeálbmot Norggas lea välljen Norgga sámeálbmoga várás.

Sámapolitiikkalaš ja sámerievttálaš ovddideapmi sámelága dohkkeheami rájes 1987:s dahká dárbbalažžan formálalaččat ja lágaid bokte čielggadit Sámedikki iehčanasvuoda ja sorjjasmeahttunvuoda ráđđehusa ektui. Dat ahte lága bokte mearridit Sámedikki sierra riektesubjektan, lea áidna duohta vuohki dan ollašuhttit. Sámediggi čuoččuha ahte dakkár formaliseren:

1. Čielggadivččii riektedili almmá attekeahhtá Sámediggái odđa válddi dahje rolla.
2. Oktiivástidivččii dain álbmotrievttálaš ovddideamiin mii lea dáhpuhuvvan dan rájes go sámeláhka dohkkehuvvui 1987:s.
3. Čielggasmahttašii Sámedikki álbmoga ovddasteaddji orgánan, ii ge stáhta eiseválddiid vuollasaš orgánan.
4. Dohkkehivččii ja nannešii jienasteaddjiid Sámedikki demokrátalaš lobálašvuoda vuodđun, ja dan láhkai váikkuhit sámi almmolašvuoda ovddideami.
5. Dagašii Sámedikki ovddasvástideaddjin dan eiseváldgeavadis.
6. Čielggadivččii stáhtaráđi bagadanválddi dan láhkai ahte álgoálggos jo bissehuvvo fágastáhtaráđiid politiikkalaš ovddasvástádus dain mearrádusain maid Sámediggi dahká.
7. Formaliserešii searvevuodaoainnu ráđđehusa ja Sámedikki gaskavuodas go ráđđehus ii leat

bagadeamen muhto konsulteremin Sámedikki.

Sámediggi bivdá ráđđehusa, konsultašuvnnaid bokte Sámedikkiin, farggamusat rievddadišgoahtit sámelága dainna áigumušain ahte formaliseret Sámedikki iehčanasvuodá ja sorjjasmeahttuovuodá ráđđehusa ektui. Sámediggi eaktuda ahte dát bargu vuodđuduvvo cuoŋománu 27. b. 2007-mannosaš raportii Sámedikki formálalaš sajádaga ja bušehtadagaldumiid birra.

Plána- ja finánsalávdegotti árvalus:

Álggahus

Sámedikki láhkavuodđun lea Sámedikki ja eará sámi vuoigatvuodaid láhka – sámeláhka. Sámediggi lea maid Vuodđolága § 110a ja internationála konvenšuvnnaid álbmotrievtti ja eamiálbmotvuoigatvuodaid birra lunddolaš boadus. Dát geatnegahtta stáhtaid láhčit diliid nu ahte sámi álbmotjoavkkus lea vuoigatvuohta mearridit iežas badjel. Norggas lea dát ovdáneapmi erenoamážit leaktuluvvan maŋimuš 20-30 jagiin.

Sámediggi meannudii 2005:s guokte ášši mat guske Stuorradikki/Ráđđehusa ja Sámedikki gaskasaš oktavuhtii. Ášši 26/05 guoskkai bearráigeahččanortnegiidda Sámedikkis ja ášši 32/05 guoskkai konsultašuvdnaortnegiidda ráđđehusa ja Sámedikki gaskka. Maiddái Sámedikki formálalaš sajádat meannuduvvui dán oktavuodas.

Máŋggaid jagiid leat maiddái prosedyrat Stuorradikki/ráđđehusa bušehttabarggus Sámedikki ekonomalaš rámmaid birra, leamaš ságastallanfáddán Sámedikki ja Ráđđehusa gaskka.

Dán guovtti gažaldaga ektui šattaiba Sámedikki presideanta ja bargo- ja searvadahttinministar ovttaoivilií jagi 2005 loahpas ahte biddjojuvvo bargojoavku čielggadit ja ovddidit evttohusa das makkár formálalaš sajádat Sámedikkis galgá leat stáhta ektui. Bargojoavku galggai maiddái árvoštallat ovddidit evttohusa ođđa bušehttaprosedyraid hárrái ráđđehusa ja Sámedikki gaskka.

Bargojoavkkus ledje lahtut Sámedikkis, Justiisadepartemeanttas ja Bargo- ja searvadahttindepartmenttas. Joavku álggahii barggus čakčamánu 2006, ja lea doallan 5 čoahkkima ja geigii raporttas cuoŋománu 27. b. 2007.

Sámediggeráđdi sihtá dál Sámedikki bivdit ráđđehusa álggahit proseassa Sámedikki formálalaš sajádagas ja daid formálalaš prosedyraid birra ráđđehusa ja Sámedikki gaskka go guoská Sámedikki bušehttarámmaide.

Mearkkašumit:

Lávdegoddi, Norgga sámiid riikkasearvvi (NSR) lahtut Roger Pedersen, Aili Keskitalo, Kirsti Guvsám, Ingolf Kvandahl, Ann-Mari Thomassen ja Gunn Britt Retter (NSR/SáB), Bargiiddbellodaga sámédiggejoavkkeu (Bb) lahtut Egil Olli, Sten Erling Jönsson, Willy Ørnebakk, Vibeke Larsen, Wiebke Slåtveen ja Magnhild Mathisen, Sámeálbmotbellodaga (SáB) lahttu Terje Tretnes, ja Finnmarkslista (FIN) lahttu Toril Bakken, konstaterejit ahte 20 jagi áiggi mii lea vássán dan rájes go sámeláhka bođii fápmui 1987:s, lea álbmotrievtti ovdáneapmi leamaš mielde nannemin Sámedikki iešheanalisa sámi áššiin mat gusket sámi álbmogi. Dasto čájeha sámerievttálaš ja sámeapolitiikalaš ovdáneapmi dan rájes go Sámediggi ása-huvvui 1989:s, ahte Sámedikki válde ja rolla ovddiduvvo eanet dan guvlui ahte šaddagoahtá duohta mearrideaddjin sámi álbmoga ovddas.

Dat ovdáneapmi maid mii oaidnit Norggas dávista internationála geavahussii. Earret eará ON bargu eamiálbmogiid ja konstitušuvnnaš geavahusa ektui máŋgga riikkas, čájeha ahte iešmearridanriekti

adnojuvvo dynámalaš vuoigatvuohtan – mii ovdána dađistaga – iige bisánan ovddalgihtii meroštallojuvvon vuoigatvuohtan.

Dohkkehuvvon lea ahte eamiálbmogat iešmearridanvuoigatvuođa olis friija galget sáhttit mearridit iežaset politihkalaš saji ja ovddidit sin ekonomalaš, sosiálalaš ja kultuvrralaš ovdáneami. Lávdegoddi oaivvilda ahte Sámedikki sajádaga formaliseren lea okta lunddolaš lávki dan guvlui ahte beassat eanet ieža mearridit ja dat dávista dáláš duohtavuodááddejupmái.

Ovdáneapmi maŋimuš áiggiid mielddisbuktá, go eanet váldi lea sirdojuvvon Sámediggái dađistaga, maŋimuš dahkkojuvvui konsultašuvdnašiehtadus ráđđehusa ja Sámedikki gaskka, ahte Sámediggi šaddá eanet iešheanaláš ráđđehusa ektui ja dat váikkuha sámi almmolašvuođa ovddideami. Go ovdáneapmi manná dan guvlui ahte Sámediggi oazžu stuorát válddi mearrádusain mat gusket sámi álbmogi, de lea dat mielde nannemin Sámedikki legitimithta ja buktá Sámedikki lagabuidda álbmoga.

Bušeahhtaprocedyrat

Lávdegoddi oaivvilda ahte dáláš bušeahhtaprocedyraid geažil ii leat Sámedikkis vuoigatvuohta mearridit sámi álbmoga ekonomalaš, sosiálalaš ja kultuvrralaš ovdáneami. Dárbu lea viidáset bargat stáhtain dan ektui ahte ásahuvvošii dakkár procedyra man bokte Sámediggi oččošii duohta šiehtadallansaji daid ekonomalaš rámmaeavttuid ektui mat addojuvvojit Sámediggái.

Lávdegoddi oaidná ahte málle, mas ovddiduvvo stuorradiggeproposišuvdna mii čilge bušeahhtarámmaid buoridivččii áššemeannudeami Sámedikkis, lea okta lávki rivttes guvlui oazžut eanet iešmearrideami. Dalle sáhtá Sámediggi čadahit buriid proseassaid daid vuoruhemiid hárrái mat leat addojuvvon ekonomalaš rámmaid siskkobealde, daid ásahasaid ektui maidda mis lea ovddasvástádus ja muđui sámi servodaga ektui.

Dát bijašii eanet guovddáži ovdáneami ja boahhteáiggi dárbbuid sámi servodagas ja attášii Stuorradiggái vejolašvuođa jahkásaččat dahkat oainnu sámi servodaga ovddideapmái. Dárbu lea oazžut dakkár ortnega Sámedikki ja guovddáš eiseválddiid gaskka man bokte Sámedikkis livččii buoret vejolašvuođa bidjat eavttuid sámpolitihkkii Norggas.

Evttohus:

Evttohus *olles lándegottis*:

Evttohus 1

Teavstta rievdadeapmi kuvlačuoggás 6 lea ná:

Deattastivččii ahte ráđđehus ii sáhte bagadit Sámedikki, mii maiddá čilge ja ráddje fágastáhtarádiid politihkalaš ovddasvástádusa dain mearrádusain maid Sámediggi dahká.

Lávdegotti árvalus:

Lávdegottis eai leat eanet mearkašumit dahje evttohusat ja árvala ahte Sámediggi mearrida čuovvovaččat:

Sámediggi doarju muđui Sámediggeráđi mearrádusárvalusa.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 40 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 1 mearriduvvui ovttajienalaččat.

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Plána- ja finánsalávdegotti árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
	Jánoš Trosten, čoahkkinortnegii	
	Aili Keskitalo, čoahkkinortnegii	
	Marianne Balto, čoahkkinortnegii	
1	Sten Erling Jønsson, áššejođiheadđji	
2	Gunn-Britt Retter	
3	Anders Urheim	
4	Egil Olli	
5	Aili Keskitalo	
6	Jánoš Trosten	Aili Keskitalo
		Anders Urheim
		Kirsti Guvsám
	Jánoš Trosten	
7	Aili Keskitalo	
8	Anders Urheim	
9	Egil Olli	
10	Terje Tretnes	
	Sten Erling Jønsson	

VI Mearrádus

Sámediggi lea iehčanas orgána maid sámeálbmot Norggas lea välljen Norgga sámeálbmoga várás.

Sámpolitiikalaš ja sámerievttálaš ovddideapmi sámelága dohkkeheami rájes 1987:s dahká dárbbaslažžan formálalaččat ja lágaid bokte čielggadit Sámedikki iehčanasvuoda ja sorjjasmeahtunvuoda ráđđehusa ektui. Dat ahte lága bokte mearridit Sámedikki sierra riektesubjektan, lea áidna duohta vuohki dan ollašuhttit. Sámediggi čuoččuha ahte dakkár formaliseren:

1. Čielggadivččii riektedili almmá attekahtta Sámediggái ođđa válldi dahje rolla.
2. Oktivástidivččii dain álbmotievttálaš ovddidemiin mii lea dáhpuhuvvan dan rájes go sámeláha dohkkehuvvui 1987:s.
3. Čielggasmahtášii Sámedikki álbmoga ovddasteaddji orgánan, ii ge stáhta eiseválddiid vuollásaš orgánan.

4. Dohkkehivččii ja nannešii jienasteaddjiid Sámedikki demokrátalaš lobálašvuoda vuodđun, ja dan láhkai váikkuhit sámi almmolašvuoda ovddideami.
5. Dagašii Sámedikki ovddasvástideaddjin dan eisseváldgeavadis.
6. Deattastivččii ahte ráđđehus ii sáhte bagadit Sámedikki, mii maiddái čilge ja ráddje fágastáhtaráđiid politihkalaš ovddasvástádusa dain mearrádusain maid Sámediggi dahká.
7. Formaliserešii searvevuodaoainnu ráđđehusa ja Sámedikki gaskavuodas go ráđđehus ii leat bagadeamen muhto konsulteremin Sámedikki.

Sámediggi bivdá ráđđehusa, konsultašuvnnaid bokte Sámedikkiin, farggamusat rievdatišgoahtit sámelága dainna áigumušain ahte formaliseret Sámedikki iehčanasvuoda ja sorjjasmeahtunvuoda ráđđehusa ektui. Sámediggi eaktuda ahte dát bargu vuodđuduvvo cuoŋománu 27. b. 2007-mannosaš raportii Sámedikki formálalaš sajadaga ja bušehttagaldumiid birra.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 27.09.07 dii. 14.15.

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 36/07

Davviguovloovddideami cuovvoleapmi

Arkiivaáššennr..
07/358406 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđđi	14.08.07	R 111/07
Bajásšaddan- ja oahppolávdegoddi	12. - 14.09.07	
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	36/07

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

VI Sámedikki mearrádus

Ášši maŋiduvvo.

Ášši 37/07

Boahttevaš sámi kulturमितohálddašeapmi

Arkiivaáššennr.
07/123906 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđi	14.08.07	R 101/07
Bajásšaddan- ja oahppolávdegoddi	12. - 14.09.07	
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	37/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui duorastaga čakčamánu 27.b.2007 dii. 14.15.

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	14.08.07	Sámediggeráđi	Ášši 101/07
2		Sámediggi	Ášši 008/04 Boahttevaš sámi kulturमितohálddašeapmi? – Dan hálddašanortnega árvvoštallan, mas váldi lea fápmuduvvon Sámediggái kulturमितolága vuodul
3		Bargojoavku	Bargojoavkku raporta sámi kulturमितohálddašeami boahttevaš organiserema birra
4		Bargojoavku	Vuodđodokumeanttat sámi kulturमितohálddašeami boahttevaš organiserema várás
5	22.02.07	Birasgáhttenpartemeanta	Sámi kulturमितohálddašeami organiseren

II Evttohusat ja mearkkašumit

Sámediggeráđi mearrádusárvalus:

Sámediggi čujuha dasa ahte lea leamaš sierra sámi kulturमितohálddašeapmi 1990 kulturमितosuodjaleami ođđasisorganiserema rájes, ja ahte sámi kulturमितuittuid hálddašánváldi fápmuduvvui Sámedikki nammadan Sámi kulturमितoráđđái 1994 rájes. Viidáseappot čujuhuvvo dasa ahte dát váldi geahččalanortnega bokte biddjojuvvui Sámediggái 2001.

Sámediggi gávnaha ahte sámi kulturमितohálddašeapmi doaibmá hui fitnolaččat ja fágalaččat buori vugiin, muhto hui gáržžes ekonomalaš rámmaid siskkobealde.

Sámediggi nanne ahte sámít fertejit ieža hálddašit kulturárbbiset. Sámi kulturमितuttut leat hui deatalaš oasit dán kulturárbbis.

Sámediggi gávnaha ahte maŋimus jagiid ovdáneapmi, sihke álbmotrievttis ja Sámedikki ja stáhta eiseválddiid gaskavuodas, dagaha ahte Sámedikki sorjjasmeahtunvuolta ráđđehusa ektui lea šaddan čielgaseabbon. Dát ovdáneapmi gáibida ahte Sámediggi maiddái formálalaččat šaddá iehčanas ráđđehusa ektui daid áššesurggiid hálddašeamis mat leat erenoamáš deatalaččat sámi servodahkii.

Eaktuduvvo ahte Sámediggái, sámiid ovddasteaddji orgánan, lága bokte addojuvvo váldi hálddašit sámi kulturmuittuid. Lága bokte váldi hálddašit sámi kulturmuittuid duohtandagašii stáhta bajimus sámpolitiikka mas Sámediggái galgá addojuvvot eanet váikkuhanfápmu ja mearridanváldi dain áššiin, main sámi álbmogis lea erenoamáš beroštupmi.

Deatlaš prinsihpan deattuhuvvo ahte dan láhkahálldášánválddi maid Sámediggi doaimmaha, lea Stuorradiggi addán. Viidáseappot deattuhuvvo ahte Stuorradiggi lánka- ja bušeahttamearrádusaid bokte, ja stuorradiggedieđáhusaid meannudeami bokte, áigu bidjat bajimus láidestusaid ollislaš kulturmuittopolitiikkii Norggas.

Sámediggi bidjá viidáseappot eaktun ahte Birasgáhttendepartemeanta ain galgá leat kulturmuittolága ovddasvástideaddji fágadepartemeanta, ja nu das lea stuorra váikkuhanfápmu lágaid dulkomis ja hálddašangeavada ovddideamis. Sámediggi atná buorrin ahte lánkaásahusaid dahje njuolggadusaid mearrideami bokte, sáhttet addojuvvot dárkilet njuolggadusat kulturmuittosuodjaleami iešguđet hálddašanásahusaid ovttasbarggu ja áššemeannudeami birra.

Sámediggi čujuha dasa ahte sámi kulturmuittuid hálddašanváldi lága vuodul mielddisbukta ahte Sámediggi oazžu ovddasvástádusa beassat meannudit áššiid guovtti ásašus. Dát sáhtta gustot sierralobiide, ráfáidduhtimiidda ja váiddaáššuide. Dát lea vuosttažettiin organiseren- ja nákcagažaldat. Sámedikkis lea guhkesáiggi vásáhus guovttevuorromeannudemiin eará hálddašanáššiid doaimmaheamis, gč. Sámelága § 2-12. Danne ii leat guovttevuorromeannudeapmi kulturmuittohállddašeamis vieris dahje váttis Sámediggái čađahit.

Sámediggi gávnaha ahte sámi kulturmuittohállddašeamis ii leat leamaš resursaovdáneapmi. Sámi kulturmuittosuodjalus lea mearkašahtti lánka vuoruhuvvon maŋábeallai kulturmuittosuodjalusa muđui, sihke duodášusvuodui, dutkama, gaskkusteami, ovddestandoarjagiid, ortnegisdoallama ja lánčima dáfus, ja hálddašanressursaid dáfus areálaplánaid oktavuodas. Sámediggi oaihvilda ahte lea áibbas dárbu ahte ferte njulget sámi kulturmuittosuodjalusa váilevaš ruhtadeami. Sámediggi deattuha ahte eaktun boahtevaš kulturmuittohállddašeamái lea ahte resurssat lassánit šigolaččat ja dárbbaslaččat.

Sámediggi vuordá dán vuodul ahte Sámediggi nu fargga go vejolaš oazžu válddi kulturmuittolágas hálddašit sámi kulturmuittuid, guovdileamos oassin sámi kulturárbbis. Viidáseappot vurdojuvvo ahte Sámedikki bušeahtta nannejuvvo dárbbaslaččat nu ahte Sámediggi sáhtta hálddašit sámi kulturmuittuid boahteáigái ja dohkálaččat. Sámediggi deattasta ahte ii leat vuoddu bidjat sámi kulturmuittohállddašeami Sámediggái jus dát vuordámušat eai čuovvoluvvo dohkálaččat.

Bajášaddan- ja oahppolávdegotti árvalus:

Álgu

1978-mannosaš kulturmuittolágas, geahča lága § 4 daddjojuvvo ahte sámi kulturmuittut mat leat boarráset go 100 jagi leat automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon. Dalle go Sámi kulturmuittoráđđi heaittihuvvui sierra vuollásaš ráđđin ođđajagimánu 1. b. 2001, de bođii geahččalanortnet nu ahte váldi kulturmuittolága mielde biddjojuvvui njuolga Sámediggái 2001 rájes. Sámediggeráđđi lea hui duhtavaš ja dovddaha ahte vaikko leat leamaš čavga ekonomalaš rámmat, de lea ortnet doaimman ámmátlaččat ja fágalaččat buriin vugiin.

Sámediggeráđđi árvala Sámediggái áššis R-101/07 cealkámuša dan bargojoavkku raportii, mii lea čielggadan sámi kulturmuittosuodjaleami boahteáiggi hálddašanortnega.

Bargojoavkkus (2005-2007) ledje Sámedikki, Riikantikvára, Bargo- ja searvadahttindepartemeantta (BSD) (ovdal GGD) ja Birasgáhttendepartemeantta (BD) ovddasteaddjit. Bargojoavkku ságaškuššamat leat buvttihan 3 váldomodealla mo organiseret ja fápmudit válddi kulturmuittolága vuodul.

Birasgáhttendepartemeanta čállá 22.02.07 beaiváduvvon reivves BSD:ii, Sámediggái ja Riikaantikvárii earret eará ahte sámi kulturmuittolága sámi boahhteáiggi organiserema ii sáhte čoavdit sorjjasmeahttumit barggus prinsihppadieđáhusain.

Sámediggeráđđi árvala earret eará ahte Sámedikki vuordámuš lea oažžut válddi kulturmuittolága hálldašit sámi kulturmuittuid, guovddáš oassin sámi kulturárbbis. Vuordit maiddá ahte Sámedikki bušeahtta nannejuvvo dainna lágiin ahte lea vejolaš gozihit sámi kulturmuittuid hálldašemi dohkálaččat boahhteáiggi guvlu.

Mearkkašumit:

Lávdegotti lahtut, *Norgga sámiid riikasearvvi (NSR) lahtut Egil Utsi, John Harald Skum, Rita-Alise Porsanger, Tone Finnesen, Åge Nordkild ja Randi A. Skum, Bargiidbellodaga sámediggejoavkku (Bb) lahtut Jørn Are Gaski, Josef Vedbugnes, Hilde Anita Nyvoll ja Per-Ivar Henriksen, Čielga sámi jiena lahttu (KSR) Jánoš Trosten ja Samer bosatt i sør-Norge (SBS) lahttu Johan Mikkel Sara* čujuhit Sámedikki ovddasteaddjis mearrádussii áššis 08/04 čuokkis 4 (sitáhta):

Sámi kulturmuittuid hálldašanortnegii galget leat vuodđun Olmmošvuoigatvuodakomišuvnna siviila ja politihkalaš vuoigatvuodaid hárrái 1., 2. ja 27. artihkekalat, ja ILO konvenšuvnna 6., 7. ja 15. artihkekalat. Sámediggi oaiivvildá ahte prinsihpalaččat lea riektá dat ahte sámi kulturmuittuid hálldašeapmi sirdojuvvo Sámediggái láhkafápmudeami bokte kulturmuittolágas. Dát mearkkaša dan ahte váldi ollislaččat sirdojuvvo Sámediggái, ja ahte guovddáš eiseválddit eai galgga sáhttit dárkkástit Sámedikki. Dán lágan ortnega fertejit dattetge čuovvut čielga geografálaš ovddasvástádussuorggit movt Sámediggi hálldaša kulturmuittolága, vai garvit dakkár dili ahte muhtun loahpalaččat ferte meroštallat mat sámi kulturmuittut leat. Dat ahte makkár surggiin ferte čielget gáibida lagat fágalaš čielggadusaid ja čielgejumiid.

Danne vuordá lávdegoddi ahte ođđa málle movt sámi kulturmuittuid hálldašit boahhteáiggis ferte huksejuvvot daid prinsihpaid vuodul maid Sámediggi ovdal lea mearridan áššis 08/04.

Lávdegoddi áigu erenoamážit deattuhit ahte prinsihpalaččat lea riektá nugo bargojoavkku málles 3 oaiivvilduvvo ahte váldi Sámediggái addojuvvo njuolga kulturmuittolágas. Málle attášii Sámediggái válddi ieš loahpalaččat mearridit sámi kulturmuittolága. Málle addá maiddá Sámediggái vejolašvuoda ovddidit sierra sámi kulturmuittolága, nu ahte mearrádusat speadjalastet sámi árvvuid ja áddejumi vuoruhemiin ja hálldašemis. Riikaantikváras ii galgga leat váldi go guoská sámi kulturmuittuide. Direktoráhta sáhtta dattetge bisuhuvvot Sámedikki fágalaš oktiortnen-, resursa- ja ovttasbargoosálažžan.

Lávdegoddi vuordá ahte Sámediggi ja fylkkagielddat ásahtit formalalaš ja geavattalaččat lagaš ovttasbarggu sámi kulturmuittuid hálldašemi oktavuodas. Dan dihte vai geavaheaddjiide eai šattaše nu ollu seammalágan geahčadeamit sámi kulturmuittuid kártema geažil.

Lávdegoddi háliida erenoamážit čujuhit sierra mearkkašumiide maid bargojoavkku BSD ja Sámedikki ovddasteaddjit leat addán, ja mii guorrasit dasa mas čuožžu (sitáhta):

Disse medlemmene i arbeidsgruppen mener at det er prinsipielt riktig at samene selv, og dermed Sametinget, skal ha retten til egen historie og kulturarv. Dette er et tungtveiende argument for at Sametinget bør gis økt myndighet i kulturminneforvaltningen. Økt myndighet og innflytelse til Sametinget i spørsmål som gjelder samene selv er i samsvar med utviklingen ellers i samepolitikken. (Dát lahtut bargojoavkkus oaiivvildit ahte lea prinsihpalaččat

riekta abte sámiin alddineaset, ja dieinna lágiin Sámedikkis, galgá leat vuoigatvuobta sin iežaset historjái ja kulturárbái. Dát lea lossa ágga manne Sámediggái berrešii addit stuorát válldi kulturmuittuid hálddašeamis. Stuorát válldi ja váikekubanfápmu Sámediggái áššiin mat gusket sámiide alcceseaset dávista muđui sámedipolitiikka ovdánemiin.)

Disse medlemmene i arbeidsgruppen legger vekt på at Sametinget er en virksomhet som både er et selvstendig folkevalgt organ og et statlig forvaltningsorgan. Det er også av vesentlig betydning at det er Sametinget, som samenes representative organ, som bør prioritere for samiske kultur, ikke regjeringen. Videre er konsultasjonsretten et sentralt element i forholdet til regjeringen. Disse elementene gjør Sametinget til en spesiell konstruksjon og gjør det vanskelig å velge standardløsninger for Sametingets forhold til regjeringen. (Dát lahtut bargojoavkkus deattubit dan abte Sámediggái doaibmá sihke iešbeanalit, álbmotválljen orgánan ja stáhta hálddašanorgánan. Hui deatalaš lea maiddáai abte Sámediggái, sámiid ovdastuslaš orgánan, berre beassat vuoruhit sámi kultuvrra, iige ráđdehus. Dasto lea konsultašuvdnariekti guovddážiis ráđdehusa ektui. Dán geažil šaddá Sámediggái erenoamáš konstruksuvdnan ja dat váttásmahhtá standárdačovdosiid válljema Sámedikkei ja ráđdehusa gaskavuhtii.)

Disse medlemmene i arbeidsgruppen er av den oppfatning at Sametingets myndighet på kulturminnefeltet bør hjemles i kulturminneloven. Spørsmål vedrørende samarbeidsplikten for ivaretagelse av en helhetlig kulturminneforvaltning og saksbehandlingsregler bør vurderes nærmere. (Dát lahtut bargojoavkkus oaiivildit abte Sámedikkei válldi kulturmuittosuorggis berre addojuvvot kulturmuittolágas. Gažaldagaid mat gusket ovttasbargogeatnegavuhtii ollislaš kulturmuittohálddašeami ja áššemeannudannjuolggadusaid gožiheami oktavuodas, berre árvvoštallat lagabuidda.)

Lávdegotti ráva:

Lávdegottis eai leat eanet mearkašumit dahje evttohusat ja rávve Sámedikki mearridit čuovvovačča:

Sámediggái doarju muđui Sámediggeráđi árvalusevttohusa.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 37 čeahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Bajasšaddan- ja oahppolávdegotti ráva mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkvuorolistu ja replihkat

	Sáhkvuorru	Replihkka
1	Josef Vedhugnes, áššejođiheaddji	
2	John Harald Skum	
	Josef Vedhugnes	

VI Mearrádus

Sámediggi čujuha dasa ahte leamaš sierra sámi kulturmuithálddašeapmi 1990 kulturmuithosuodjaleami ođđasisorganiserema rájes, ja ahte sámi kulturmuittuid hálddašánváli fápmuduvvui Sámedikki nammadan Sámi kulturmuitoráđđái 1994 rájes. Viidáseappot čujuhuvvo dasa ahte dát válldi geahččalanortnega bokte biddjojuvvon Sámediggái 2001.

Sámediggi gávnnaha ahte sámi kulturmuithálddašeapmi doaibmá hui fitnolaččat ja fágalaččat buori vugiin, muhto hui gáržžes ekonomalaš rámmaid siskkobealde.

Sámediggi nanne ahte sámít fertejit ieža hálddašit kulturárbbiset. Sámi kulturmuittut leat hui deatalaš oasis dán kulturárbbis.

Sámediggi gávnnaha ahte maŋimus jagiid ovdáneapmi, sihke álbmotrievttis ja Sámedikki ja stáhta eiseválddiid gaskavuodas, dagahit ahte Sámedikki sorjjasmeahtunvuohta ráđđehusa ektui lea šaddan čielgaseabbon. Dát ovdáneapmi gáibida ahte Sámediggi maiddái formálalaččat šaddá ichčanas ráđđehusa ektui daid áššesurggiid hálddašeamis mat leat erenoamáš deatalaččat sámi álbmogii.

Deatalaš prinsihppan deattuhuvvo ahte dan láhkahálddašánválddi maid Sámediggi doaimmaha, lea Stuorradiggi addán. Viidáseappot deattuhuvvo ahte Stuorradiggi lánka- ja bušeahttamearrádusaid bokte, ja stuorradiggedieđáhusaid meannudeami bokte, áigu bidjat bajimus láidestusaid ollislaš kulturmuithopolitiikkii Norggas.

Sámediggi bidjá viidáseappot eaktun ahte Birasgáhttendepartemeanta ain galgá leat kulturmuitholága ovddasvástideaddji fágadepartemeanta, ja nu das lea stuorra váikkuhanfápmu lágaid dulkomis ja hálddašangeavada ovddideamis. Sámediggi atná buorrin ahte lánkaásahusaid dahje njuolggadusaid mearrideami bokte, sáhttet addojuvvot dárkilet njuolggadusat kulturmuithosuodjaleami iešguđet hálddašánásahusaid ovttasbarggu ja áššemeannudeami birra.

Sámediggi čujuha dasa ahte sámi kulturmuittuid hálddašánváldi lága vuodul mielddisbukta ahte Sámediggi oazžu ovddasvástádusa beassat meannudit áššiid guovtti ásahusas. Dát sáhtta gustot sierralobiide, ráfáiduhttiimiidda ja váiddaáššiide. Dát lea vuosttažettiin organiseren- ja nákcagažaldat. Sámedikkis lea guhkesáiggi vásáhus guovttevuorromeannudemiin eará hálddašánáššiid doaimmaheamis, gč. Sámelága § 2-12. Danne ii leat guovttevuorromeannudeapmi kulturmuithálddašeamis vieris dahje váttis Sámediggái čađahit.

Sámediggi gávnnaha ahte sámi kulturmuithálddašeamis ii leat leamaš resursaovdáneapmi. Sámi kulturmuithosuodjalus lea mearkkašahti lánkai vuoruhuvvon maŋábeallai kulturmuithosuodjalusa muđui, sihke duodaštusvuodu, dutkama, gaskkusteami, ovddeštandoarjagiid, ortnegisdoallama ja lánčima dáfus, ja hálddašánresurssaid dáfus areálaplánaid oktavuodas. Sámediggi oaivvilda ahte lea áibbas dárbu ahte ferte njulget sámi kulturmuithosuodjalusa váilevaš ruhtadeami. Sámediggi deattuha ahte eaktun boahhtevaš kulturmuithálddašeapmái lea ahte resurssat lassánit šigolaččat ja dárbbaslaččat.

Sámediggi vuordá dán vuodul ahte Sámediggi nu fargga go vejolaš oazžu válldi kulturmuitholágas hálddašit sámi kulturmuittuid, guovdileamos oassin sámi kulturárbbis. Viidáseappot vurdojuvvon ahte Sámedikki bušeahtta nannejuvvo dárbbaslaččat nu ahte Sámediggi sáhtta hálddašit sámi kulturmuittuid boahhteáigái ja dohkálaččat. Sámediggi deattasta ahte ii leat vuoddu bidjat sámi kulturmuithálddašeami Sámediggái jus dát vuordámušat eai čuovvoluvvo dohkálaččat.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 27.09.07 dii. 14.25.

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 38/07 Sámedikki eanandoalloodiedahus

Arkiivaáššennr..
05/164806 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđđi	14.08.07	R 110/07
Ealáhus- ja kulturlávdegoddi	12. - 14.09.07	
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	38/07

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	14.08.07	Sámediggiráđđi	Ášši R 110/07

VI Sámedikki mearrádus

Ášši mañiduvvo.

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 39/07 Sámiálbmotfoanda - hálddašeapmi

Arkiivaáššennr..
07/132606 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđđi	14.08.07	R 109/07
Plána- ja finánsalávdegoddi	12. - 14.09.07	009/07
Sámedikki dievasčoahkkinn	25. - 28.09.07	39/07

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	14.08.07	Sámediggeráđđi	Ášši R 109/07
2		Sámediggi	Ášši 30/04 mearrádus
3	22.09.2006	Ráđdehus	Sámiálbmotfoandda njuolggadusat

VI Sámedikki mearrádus

Ášši maŋiduvvo.

Ášši 40/07

Sámedikki odda válgaortnet - Láhkaevttohus rievdadit geassemánu 12. b. 1987-mannosaš lága nr. 56 Sámedikki ja eará sámi vuoigatvuoaid birra (sámelága)

Arkiivááššennr.
07/242406 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđđi	14.08.07	R 098/07
Plána- ja finánsalávdegoddi	12. - 14.09.07	010/07
Sámedikki dievasčoahkkinn	25. - 28.09.07	40/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui gaskavahkku čakčamánu 27.b. 2007 dii. 14.25

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	14.08.07	Sámediggeráđđi	Ášši 098/07
2	04.04.07	Fágalávdegoddi mii čielggada Sámedikki válgaortnega	Sámedikki odda válgaortnet.
3	01.05.07	Skibotn Arbeiderlag	Gulaskuddancealkámuš
4	03.05.07	Klepp suohkan	Gulaskuddancealkámuš
5	03.05.07	Fitjar suohkan	Gulaskuddancealkámuš
6	04.05.07	Sarpsborg suohkan	Gulaskuddancealkámuš
7	07.05.07	Ski suohkan	Gulaskuddancealkámuš
8	14.05.07	Kristiansand suohkan	Gulaskuddancealkámuš
9	30.05.07	Fuoskku suohkan	Gulaskuddancealkámuš
10	31.05.07	Gran suohkan	Gulaskuddancealkámuš
11	12.06.07	Olgešbellodaga váldoorganisašuvdna	Gulaskuddancealkámuš
12	06.06.07	Karášjoga bargiidbellodat	Gulaskuddancealkámuš
13	16.06.07	Stuornjára Sámenuorak	Gulaskuddancealkámuš
14	19.06.07	Molde suohkan	Gulaskuddancealkámuš
15	19.06.07	Porsánggu bargiidbellodat	Gulaskuddancealkámuš
16	20.06.07	Nissolbmojoavku	Gulaskuddancealkámuš
17	20.06.07	Várjjaga válgabiirre bargiidbellodat forajodiheadđi Sigrun Rasmussen bokte	Gulaskuddancealkámuš
18	20.06.07	Kautokeino bargiidbellodat	Gulaskuddancealkámuš
19	20.06.07	Oslo suohkan	Gulaskuddancealkámuš
20	20.06.07	Mátta-Várjjaga giella ovdagotti nammadan cealkinlávdegotti bokte	Gulaskuddancealkámuš
21	22.06.07	Sámiid álbmotlihttu	Gulaskuddancealkámuš
22	26.06.07	Sálttu suohkan	Gulaskuddancealkámuš
23	27.06.07	Birgona suohkan	Gulaskuddancealkámuš
24	27.06.07	Norgga sámiid riikkasearvi	Gulaskuddancealkámuš
25	29.06.07	Guovdageainnu suohkan	Gulaskuddancealkámuš
26	-	Vesterålen og omegn sameforening	Gulaskuddancealkámuš
27	-	Davit Nordlánda sámpolitiikkalaš fora, vb. 10 jodiheadđi Áse Vullenicida Solli bokte	Gulaskuddancealkámuš
28	19.06.07	Sámi sosialdemokrátalaš bellodat	Ávžžuhus mañidit gulaskuddanáigemari

		jodiheadđji Anders Urheim bokte	
29		Sámediggeráđđi	Sámediggeráđi láhkaevttohus rievdadit geassemánu 12. b. 1987-mannosaš lága nr. 56 Sámedikki ja eará sámi vuoigatvuodaid birra (sámelága) – Evttohus Sámediggeválganjuolggadussan.

II Evttohusat ja mearkašumit

Sámediggeráđi mearrádusárvalus:

I Dás čujuhuvvo Evttohussii rievdadit geassemánu 12. b. 1987-mannosaš lága Sámedikki ja eará sámi riektediliid birra (sámelága) – Evttohus Sámediggeválganjuolggadussan. Sámediggi evttoha čuovvovaš rievdadusaid sámelágas:

Ođđa § 2-3 goalmmat lađđasa nubbi čuokkis galgá čuodjat ná:

Sápmelaččat geat ásset dakkár gielddain, main leat ubcit go 30 olbmo girjejuvvon jienastuslohkui, sáhttet dušše ovddalgihtii jienastit.

Ođđa § 2-4 galgá čuodjat ná:

Sámedikkis leat 39 lahku. ámediggeválggain t sadjásaččat iešgudet válgabiriin:

- Válgabiire 1. (Mátta-Várjjaga, Unjárgga, Čáhcesullo, Várggáid, Báhcavuona, Deanu, Bearahági, Davvesiidda ja Gángaviikka gielddat),*
- Válgabiire 2. (Karášjoga ja Porsáŋgu gielda ja Guovdageainnu suohkan),*
- Válgabiire 3. (Davvenjárgga, Muosáha, Fálesnuori, Hámmárfeastta ja Akejoluovtta gielddat ja Álttá, Láhpi, Skiervvá, Návuona ja Ráissa suohkanat),*
- Válgabiire 4. (Gáivuona, Omasvuona, Ivge, Gálssa, Romssa, Báhcavuona, Málavuomi, Beardu, Leangaviikka, Birggi, Doaskku, Ránáidsullo ja Ráisuona suohkanat),*
- Válgabiire 5. (Dirráid, Siellaga, Loabága, Rivttága, Skániid, Ivvárstáid, Harstad, Bjarkøy ja Giehtavuona, Ánddasullo, Iekšnášši, Bieváid, Suortta, Válfierdda, Voagaj, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst, Lodegiid, Dielddanuori, Evenášši ja Narviika, Bálága, Dintavuona, Hábmara, Stájgo, Oarjelij Foalda, Bádáddjo, Fuosko, Saltal, Oarjelij Bájddára, Bájddára ja Meløy suohkanat),*
- Válgabiire 6. (Nordlándda fylkka suohkanat Ruovada ja Raavta rájis lulás, Davvi Trøndelága ja Lulli Trøndelága fylkkat ja Surnadal ja Rindal suohkanat Møre- og Romsdal fylkkaas ja Engerdal, Rendalen, Os, Tolga, Tynset ja Folldal suohkanat Hedmárke fylkkaas),*
- Válgabiire 7. (Fylkkat Møre og Romsdal (earret Surnadal ja Rindal suohkanat), Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark, Buskerud, Vestfold, Akerhus, Østfold, Oppland, Hedmárke (earret Engerdal, Rendalen, Os, Tolga, Tynset ja Folldal suohkanat) ja Oslo).*

Juohke válgabiirii juhkekojuvvojit vuos guokte mandáhta. Dasto juogaduvvojit dat eará 25 mandáhta gorálaččat biirriid gaskkas biirre jienastuslohkui čálihuvan olmmošlogu vuodul. 7. biirii eai juogaduvvo eanet mandáhtat go buot mandáhtaid gorálaš oasi, beroškeahtá biirre jienastuslogu sturrodagas.

Sámediggi mearrida dárkileabbot mandáhtajuogadeami birra válgabiirriide.

Ođđa § 2-5 galgá čuodjat ná:

Vuoigatvuotta jienastit Sámediggeválggas lea buohkain gain lea jienastanvuoigatvuotta biirre gielddastivrraválggain, ja guđet válgabeaivvi leat čalihuvvan biirre *Sámedikki jienastuslohkui* (vrd. § 2-6).

Ođđa § 2-6 galgá čuodjat ná:

Buohkat geat julggaštit iežaset atnit sápmelažžan, ja geain juogo

- a. *lea leamaš sámegiella ruovttugiellan bajásšattadettiin*, dahje
- b. *lea dahje lea leamaš vánhén, vánhenvánhén dahje máttarvánhén*, geas *lea dahje lea leamaš sámegiella ruovttugiellan bajásšattadettiin*, dahje
- c. *geas lea vánhén gii lea dahje lea leamaš čálihuvván sámi jienastuslohkui*,

sáhttet gáibidit iežaset čálihuvvat Sámedikki jienastuslohkui.

Gáibádus čálihuvvat jienastuslohkui ovddiduvvo Sámediggái.

Jienastuslohkui čálihuvván olbmo mánná galgá automáhtalaččat čálihuvvat Sámedikkei jienastuslohkui go deavdá 18 jagi.

Sámedikkei jienastuslogu ráhkada Sámediggi álbmotregistara, maŋimus válgga jienastuslogu vuođul ja daid čálihan- dahje sihkkungáibádusaid vuođul, mat leat boahtán váлгаáigodagas. Sámedikki jienastuslohku galgá girjejuvvot gielddaid mielde.

Go olmmoš lea čálihuvván *Sámedikkei jienastuslohkui*, de sáhtta dát logahallojuvvot álbmotregistarii. Dát logahallan galgá leat juvssahahtti dušše dan váldái, mas lea ovddasvástádus Sámediggeválgga čađaheamis, dahje Sámedikki mieđáhusa mielde.

Sámedikkei jienastuslogu sáhtta girjet EDG:in.

Ođđa § 2-7 vuosttaš lađđasa vuosttaš cealkka galgá leat ná:

Válljejuvvot Sámediggái sáhtta juohkehaš gii lea čálihuvván *Sámedikkei jienastuslohkui* biirres.

Ođđa § 2-7 nuppi lađas galgá čuodjat ná:

Evttohuvvon válgalisttu fertejit vuolláičállit unnimustá 30 sápmelačča geain lea evttohanvuoigatvuohta.

Ođđa § 2-7 goalmát lađđasa maŋimus čuokkis galgá čuodjat ná:

Sámediggi sáhtta mearridit dárkileabbot logahallama eavttuid birra ja mo logahallan galgá dahkkojuvvot.

Ođđa § 2-11 galgá čuodjat ná:

Sámediggi addá dievasmahtti mearrádusaid Sámediggeválgga birra.

II Sámediggi bivdá ráđdehusa ovddidit proposišuvnna Stuorradiggái sámelága válganjuolggadusaid rievdeami birra nu mo Sámediggi evttoha ja mii sisdoalu dáfus vástida Sámedikki ollislaš láhkaevttohussii ja daid mearkkašumiide. Sámediggi bivdá ráđdehusa láchit dilálašvuođaid dasa ahte láhkarievdadus sáhtta gustogoahit 2009 sámediggeválgga rájes.

III Sámediggi bivdá ahte farggamusat čadahuvvojit konsultašuvnnat jus departemeanta árvvoštallá rievdadit ovttage Sámedikki evttohusa dahje vejolaččat háliida čilggadeami daidda. Jus bohtet ovdan rievdadusat sisdoalu ektui maŋná konsultašuvnnaid departemeanttain, de galgá loahpalaš proposišuvdnaevttohus ovddiduvvot Sámedikki meannudeapmái.

Plána- ja finánsalávdegotti árvalus:

Álggahus

Sámedikki váлгаortnega ollislaš árvvoštallan lea hui deatalaš ja dás čujuhuvvon Sámedikki fágálávdegotti cuoŋománu 4. b. 2007 beaiváduvvon raportii.

Ovddit sámediggeráđđi nammadii fágálávdegotti áššis R 098/05. Lávdegoddi lea bidjan vuodđun ahte Sámediggi lea álbottválljejuvvon orgána sámiid várás eamiálbmogin ja ahte dan válljejit sápmelaččat Norggas sápmelaččaid gaskkas.

Mearkkašumit:

Lávdegoddi, Norgga sámiid riikkasearvi (NSR) labttu Roger Pedersen, Aili Keskitalo, Kirsti Guvsám, Ingolf Kvandahl, Ann-Mari Thomassen ja Gunn-Britt Retter (NSR/SáB), Bargiidbellodaga sámediggejoavkkeu (Bb) labttu Egil Olli, Sten Erling Jönsson, Willy Ørnebakk, Vibeke Larsen, Wiebke Slåtsveen ja Magnhild Mathisen, Sámeálbmotbellodaga (SáB) labttu Terje Tretnes, ja Finnmarkslista (FIN) labttu Toril Bakken, váldet diehtun Sámediggeráđi dieđuid ahte automáhtalaččat čáliheapmi jienastuslohkui ii leat vejolaš dán vuoru Sámedikki válgaortnega ođasmahttima oktavuodas. Danne ii háliit lávdegoddi dál dahkat oaivila áššis.

Lávdegoddi háliida dattetge čujuhit dasa ahte vuosttašgeardde jienasteaddjit lea deatalaš ulbmiljoavkun rekrutteremis olbmuid jienastuslohkui. Vásáhusat čájehit ahte hástalussan lea diehtujuohkin dán ulbmiljoavkui Sámediggeválgga ja jienastuslohkui čáliheami áigemeeriid birra. Dađibahábut leat ollugat geat dán geažil eai šatta geavahit vejolašvuoda jienastit sámediggeválggas.

Lávdegoddi bivdá ahte dát ja eará bealit vuosttašgeardde čáliheami birra jienastuslohkui árvoštallojuvvojit ja ovddiduvvojit Sámedikki dievasčoahkkimii maŋŋá/vejolaččat go válgaortnet fas ođasmahttojuvvo. Eará bealit leat earret eará:

- vuhtiiváldit persovdnasuodjalusa ja ráddjeyumiid lágain ja lánkaásahusain
- ulbmil ahte ii galgga heajosmahttit jienastuslohkui čáliheami subjektii eavttu
- ulbmil ahte bisuhit válgaoassálastima
- eará vejolašvuodat ulbillaččat juohkit dieđuid vuosttašgeardde jienasteaddjiide

Lávdegoddi háliida ahte ovdal juohke váлгаáigodaga čađahuvvo kampánnja oččodit eanebuid jienastuslohkui. Lávdegoddi dát lea deatalaš go ollu guovlluin lea vejolašvuodha stuorrudat jienastuslogu hui ollu.

Lávdegoddi háliida ahte go ođđa válgaortnet áshuvvo, de galget válgabiirret oazžut dakkár namaid mat nu bures go vejolaččat leat vuodđuduvvon árbevirolaš sámi duohtavuodááddejupmái ja kulturhistorjái. Lávdegoddi oaidná ulbmilážžan ahte válgabiirret buktet evttohusaid.

Evttohus vuolidit áirraslogu 43 áirasis 39 áirasiid dagaha ahte Sámediggi seasttášii ollu ruđaid jahkásaččat. Lávdegoddi oaidná lunddolažžan ahte dat ruđat mat leat geavahuvvon politihkalaš bargui, ain galget geavahuvvot dasa.

Evttohus:

NSR, SáB, Bb ja Finnmarkslista labttu ovddidit čuoovvovaš evttohusa:

Evttohus 1

Sámediggeráđi evttohus ahte daid olbmuid mánát, geat leat dahje leat leamaš jienastuslogu čálihuvojit automáhtalaččat Sámedikki jienastuslohkui go devdet 18 jagi, váldojuvvo eret evttohusas ja sáddejuvvo ruovttoluotta sámediggeráđđái.

NSR, SáB, Bb ja Finnmarkslista labttu ovddidit čuoovvovaš evttohusa:

Evttohus 2

Ođđa čuokkis IV:

Sámedikki jienastuslogu mandáhtajuohkima lohkanbeaivi ferte čuovvut seamma beivviid go dat mat gustojit fylkkadigge- ja gielddastivraválggaide.

Bb ja Finnmárkkulistta lahtut ovddidit čuovvovaš evttohusa:

Evttohus 3

§ 2 – 6 galgá čuodjat ná:

Buohkat geat julggaštit iežaset dovdat gullevašvuoda sápmelašvuhtii, ja geain juogo .....

Bb ja Finnmárkkulistta lahtut ovddidit čuovvovaš evttohusa:

Evttohus 4

Ođđa čuokkis V:

Dat ruđat maid Sámediggi jahkásaččat seastá go mandáhtaid lohku rievdá 43 mandáhtas 39 mandáhtii, galget geavahuvvot biirriid politihkalaš bargui. Dát galgá leat mielde sihkkarastimin biirriid politihkalaš árjjalašvuoda ja oassálastima, ja dan sivas ferte juohkit ruđaid árvvu mielde válddidettiin vuhtii biirriid sturrodaga ja mánggadáfotvuoda.

Bb lahtut ovddidit čuovvovaš evttohusa:

Evttohus 5

§ 2 – 4 galgá čuodjat ná:

Sámedikkeis leat 39 lahtu. Sámediggeválggain válljejuvvot lahtut ja sadjásaččat iešgudet válgabiirriin:

- Válgabiire 1. (Mátta-Várjjaga, Unjárjga, Čábcesullo, Várggáid, Bábcavuona, Deanu, Bearalvági, Davvesiidda ja Gángaviikka gielddat),*
- Válgabiire 2. (Karášjoga, Davvenjárjga, Muosába ja Porsánggu gielddat),*
- Válgabiire 3. (Guovdageainnu, Fálesnuori, Hámmárfeastta, Áltá, Ákñoluovtta, Láhpi ja Návnuona suohkanat),*
- Válgabiire 4. (Skiernvá, Ráissa, Gáivuona, Omasvuona, Ivgu, Gálssa, Romssa, Bábcavuona, Málavuomi, Beardu, Leangáviikka, Birggi, Doaskku, Ráisuona, Ránáidsullo, Divrráid, Siellağa, Loabága, Rivttága, Skániid, Ivvárstáid, Harstad, Bjarkøy, Giebtavuona Romssa fylkka, Anddasullo, Ikšnásšši, Bieváid, Suortta, Válašfierdda, Voagaj, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst, Lodegiid, Dielddanuori, Evenáššši ja Narvik ja Bálága suohkanat)*
- Válgabiire 5. (Dintavuona, Hábmara, Stájgo, Oarjelij Foalda, Bådådđjo, Fuosko, Saltdal, Oarjelij Bájddára, Bájddára ja Meløy suohkanat),*

Muđui dorjojuvvo ráđi evttohus ođđa 2 – 4 paragrafan.

Lávdegotti ráva:

Lávdegottis eai leat eanet mearkkašumit dahje evttohusat ja árvala ahte Sámediggi mearrida čuovvovaččat:

Sámediggi doarju muđui Sámediggeráđi mearrádusárvalusa.

Mearkkašupmi 2, Sámi sosialdemokrátalasj belludak áirras Anders Urheim

Sámedikki ođđa válgaoortnet

Vuosttaš Sámi vuoigatvuođalávdegoddi čadahii hui buori ja vuđolaš barggu, mii almmuhuvvui Norgga almmolaš čielggadussan NAČ 1984: ”Sámiid vuoigatvuođaid dili birra”.

Sámi vuoigatvuođalávdegottis lei eanetlohku ásahit julevsámi válgabiirre, ja váldoággan dasa lei ahte galggai sihkkarastit ja gáhttet dan erenoamáš giela, kultuvrra ja identitehta maid julevsámeiguovllu sápmelaččat ovddastit. Hui deatalaš áigumuš lei ja lea aiddo fal julevsámi giela, kultuvrra ja identitehta gáhtten ja sihkkarastin; ja dainna lágiin addit legitimizehta julevsámegilli virggálaš sámegeellan ja nannet julevsámi guovddášguovllu Norgga bealde Ruota ráji.

Evttohusas, ja maŋŋá julggaštuvvon Sámelágas, leat dát vuodđoprinsihpat váldojuvvon vuhtii ahte dakkár eamiálbmotparlameantas go Sámedikkis, galgá leat dohkálaš ja álbmotrievttálaš ovddastus. Jus dákkár vuodđoprinsihpaid rihkku, de das leat váikkuhusat Sámedikki legitimizehtii ja ovddastussii, sihke oanehat ja guhkit áigái.

Norgga bealde leat golbma almmolaš sámegealla; davvisámegealla, julevsámegealla ja máttasámegealla.

Fágalávdegotti evttohusas deattuhuvvo hui ollu lohku/sturrodat, ja dat guodđá olggobeallái unna giellajoavkkuid nugo máttasámegealla ja julevsámegealla sihkkarastima. Evttohusas fuolahuvvojit dušše nana sámi minoritehtaovddastusa prinsihpat máttasámi giellajoavkku hárrái, muhto dađibahábut rihkku dat prinsihpa julevsámi álbmotjoavkku ektui.

Sámediggi ii sáhte dohkkehit ahte máttasámit ja julevsámit dainna lágiin prinsihpalaččat vealahuvvojit, ja dainna rihkkut maid iežamet vuodđoprinsihpaid nana minoritehtasuodjaleami hárrái unna giellajoavkkuid ektui nugo máttasámiid ja julevsámiid.

Lohku/sturrodat nugo omd. jienasteaddjiid lohku juohke áirasa nammii, ii leat dán oktavuodas nu deatalaš. Danne vástida buoremusat ulbmila dat go bisuhuvvo álgoválgaortnet biirejuoguin ja áirrasjuoguin; 39 áirasa 13 válgabiirres.

Evttohus 6, áirras Anders Urheim, Samisk Sosialdemokratisk Parti

Dáláš biirejuohku ja áirrasjuohku bisuhuvvo, nu ahte leat 39 áirasa ja 13 válgabiirre.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 5 ii ovddiduvvon.
- Anders Urheim, Sámi sosiáldemokrátalasj bellodak evttohus hilgojuvvui 38 jienain. 1 jienastii beali.
- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 1 mearriduvvui 38 jienain ovttá jiena vuostá.
- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 2 mearriduvvui ovttajienalaččat.
- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 3 hilgojuvvui 23 jienain. 16 jienastedje beali.
- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 4 hilgojuvvui 23 jienain. 16 jienastedje beali.
- Plána- ja finánsalávdegotti ráva mearriduvvui 38 jienain ovttá jiena vuostá.

IV Beavdegirjelasáhusat

Sámi sosiálistalasz bellodak Anders Urheim beavdegirjelasáhus:

Sámi Sosiálademokráhtalaš Bellodat ii sáhte movtge doarjut eanetlogu mearrádusa guovtti válđoákka geažil;

Čuokkis 1: Go Bargiidbellodaga sámediggejoavku ovddidii evttohusa 5 jienasteapmái Sámedikki dievasčoahkkimii Plána- ja Finánsalávdegotti árvalusa bokte čakčamánu 2007, de ledjen mun áigon doarjut dán evttohusa jos mu evttohus ii dohkkehuvvo, danne go dat vuolggasajis goziha vuodđoprinsihpaid máttásámi ja julevsámi ovddastusa sihkkarastimis Sámedikkis.

Bargiidbellodaga sámediggejoavku ii ovddidan dattetge evttohusa. Seamma joavku bivddii ahte evttohus biddjojuvvo dušše mearkkašupmin. Dalle diedihin mu ahte nubbin livččen sáhttan doarjut dán mearkkašumi, seamma sivaidd geažil. Čoahkkinjodihangoddi biehttali ovddideames álgoevttohusa mearkkašupmin. Danne mun in beassan jienastit nugo ledjen háliidan, jos mu evttohus hilgojuvvo. Dalle báhce vel guokte evttohusa; Sámediggeráđi mearrádusárvalus rievdadusaiguin, geahča meannudeami Plána- ja finánsalávdegottis – čujuhuvvon bajábealde – ja Sámi sosiálademokráhtalaš bellodaga evttohus, maid mun ledjen buktán.

Čuokkis 2: Mun in sáhte in man ge láhkai doarjut odđa válgaortnetevttohusa go dat, mu oainnu mielde, rihku daid vuodđoprinsihpaid mat leat nannejuvvon dokumeanttas NAČ 1984: “Sámi vuoigatvuođaid dili birra”, mii lea čilgejuvvon lagabui sierra julevsámi válgabiirre válđdahallamis (válgabiire 11 – Gaska Nordlándá) ja maŋŋá nannejuvvon Sámelágas. Go Sámediggi mu oainnu mielde spiehkasta dáin válđoprinsihpain, de mun oaiuvildan ahte marginála sámi joavkkuid deatalaš minoritehtasuodjaleapmi heajosmahttojuvvo; dás julevsámi álbmotjoavkku ovddastusa sihkkarastin Sápmlaččaid parlameanttas.

Čujuhan muđui Sámi Sosiáldemokráhtalaš Bellodaga sierra evttohussii áššái, ja sierra almmuhuvvon mearkkašumiide áššái mat čilgejit evttohusa ákkaid.

V Sáhavuorolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihka
1	Magnhild Mathisen, áššejođiheaddji	Jørn Are Gaski
		Anders Urheim
		Terje Tretnes
	Magnhild Mathisen	
2	Kirsti Guvsám	Susanne Amalie Andersen
		Sten Erling Jønsson
		Aili Keskitalo
	Kirsti Guvsám	
3	Anders Urheim	Susanne Amalie Andersen
		Aili Keskitalo
		Ann-Mari Thomassen
	Anders Urheim	
4	Olaf Eliassen	
5	Willy Ørnebakk	Aili Keskitalo
		Kirsti Guvsám
		Per Edvin Varsi
	Willy Ørnebakk	

6	Terje Tretnes	Toril Bakken
		Willy Ørnebakk
		Egil Olli
	Terje Tretnes	
7	Aili Keskitalo	
	Jørn Are Gaski, čoahkkinnortnegii	
	Terje Tretnes, čoahkkinnortnegii	Egil Olli
		Willy Ørnebakk
	Terje Tretnes, čoahkkinnortnegii	
8	Aili Keskitalo	
9	Johan Mikkel Sara	Jánoš Trosten
		Toril Bakken
	Johan Mikkel Sara	
10	Toril Bakken	
11	Sten Erling Jønsson	
12	Jánoš Trosten	
13	Per Andersen Bæhr	
14	Kirsten Appfjell-Eira	
15	Jarle Jonassen	
16	Egil Olli	
17	Susanne Amalie Andersen	
18	Henrik Eriksen	
	Terje Tretnes, čoahkkinnortnegii	
19	Aili Keskitalo	
	Terje Tretnes, čoahkkinnortnegii	
20	Isak Mathis O. Hætta	
21	Kjersti Myrnes Balto	
22	Willy Ørnebakk	
	Terje Tretnes, čoahkkinnortnegii	
	Anders Urheim, čoahkkinnortnegii	
	Aili Keskitalo, čoahkkinnortnegii	
	Terje Tretnes, čoahkkinnortnegii	
	Magnhild Mathisen	
	Aili Keskitalo, čoahkkinnortnegii	
	Anders Urheim, čoahkkinnortnegii	
	Anders Urheim, čoahkkinnortnegii	

VI Sámedikki mearrádus

I Dás čujuhuvvo Evttohussii rievdadit geassemánu 12. b. 1987-mannosaš lága Sámedikki ja eará sámi vuogiatvuodaid birra (sámelága) – Evttohus Sámediggeválganjuolggadussan. Sámediggi evttoha čuoovvovaš rievdadusaid sámelágas:

Odđa § 2-3 goalmát laddasa nubbi čuokkis galgá čuodjat ná:

Sápmelaččat geat ássat dakkár gielddain, main leat ubcít go 30 olbmo girjejuvvon jienastuslobkni, sáhttet dušše ovddalgibttii jienastit.

Ođđa § 2-4 galgá čuodjat ná:

Sámedikkis leat 39 lahtu. Sámediggeválggain válljejuvvojit lahtut ja guđege sadjásaččat iešgudet válgabirriin:

- Válgabiire 1. (Mátta-Várjaga, Unjárgga, Čáhcesullo, Várggáid, Bábcavuona, Deanu, Bearalvági, Davvesiidda ja Gángaviikka gielddat),*
- Válgabiire 2. (Karášjoga ja Poršáנגgu gielda ja Guovdageainnu suohkan),*
- Válgabiire 3. (Davvenjárgga, Muosába, Fálesnuori, Hámmárfeastta ja Ákņoluovtta gielddat ja Álttá, Láhpi, Skiervvá, Návuona ja Ráissa suohkant),*
- Válgabiire 4. (Gáivuona, Omasvuona, Iggu, Gálsa, Romssa, Bábcavuona, Mátatvuomi, Beardu, Leangaviikka, Birggi, Doaskeku, Ránáidsullo ja Ráisavuona suohkanat),*
- Válgabiire 5. (Divrráid, Siellaga, Loabága, Rivttága, Skániid, Ivvárstáidiid, Harstad, Bjarkøy ja Giebtavuona, Ánddasullo, Ieknášši, Bieváid, Suortta, Válafierdda, Voagaj, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst, Lodegiid, Dieiddanuori, Evenášši ja Narvika, Bálága, Divtasvuona, Hábmara, Stájgo, Oarjelij Foalda, Bådádđo, Fuosko, Saltdal, Oarjelij Bájddára, Bájddára ja Meløy suohkanat),*
- Válgabiire 6. (Nordlándda fylkka suohkanat Ruovada ja Raavta rájis lulás, Davvi Trøndelága ja Lulli Trøndelága fylkekat ja Surnadal ja Rindal suohkanat Møre- ja Romsdal fylkka ja Engerdal, Rendalen, Os, Tolga, Tynset ja Folldal suohkanat Hedmárkeku fylkka),*
- Válgabiire 7. (Fylkekat Møre og Romsdal (earret Surnadal ja Rindal suohkanat), Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark, Buskerud, Vestfold, Akerhus, Østfold, Oppland, Hedmárkeku (earret Engerdal, Rendalen, Os, Tolga, Tynset ja Folldal suohkanat) ja Oslo).*

Juohke válgabiirii juhkekojuvvojit vuos guokte mandáhta. Dasto juogaduvvojit dat eará 25 mandáhta gorálaččat biirriid gaskkas biirre jienastuslohkui čálihuvvan olmmošlogu vuodul. 7. biirri eai juogaduvvo eamet mandáhtat go buot madáhtaidda gorálaš oasi, beroškeahhtá biirre jienastuslogu sturrodagas.

Sámediggi addá dárkilet mearrádusaid mandáhtajuogadeami birra válgabiirriide.

Ođđa § 2-5 galgá čuodjat ná:

Vuoigatvuohta jienastit Sámediggeválggas lea buohkain geain lea jienastanvuoigatvuohta biirre gielddastivrraválggas, ja guđet válgabeavvi leat čálihuvvan biirre *Sámedikkei jienastuslohkui* (vrd.§.2-6).

Ođđa § 2-6 galgá čuodjat ná:

Buohkat geat julggaštit iežaset atnit sápmelažžan, ja geain juogo

a. lea *leamaš* sámegeiella ruovttugiellan *bajásšattadettiin*, dahje

b. lea dahje lea *leamaš* vánhen, vánhenvánhen dahje máttarvánhen, geas lea dahje lea *leamaš* sámegeiella ruovttugiellan *bajásšattadettiin*, dahje

c. geas lea vánhen gi lea dahje lea *leamaš* čálihuvvan sámi jienastuslohkui,

Sáhttet gáibidit iežaset čálihuvvot Sámedikki jienastuslohkui.

Gáibáduš čálihuvvat *jienastuslohkui* ovddiduvvo Sámediggái.

Jienastuslohkui čálihuvvan olmmo mánná galgá automáhtalaččat čálihuvvat Sámedikkei jienastuslohkui go deavdá 18 jagi.

Sámedikki jienastuslogu ráhkada Sámediggi álbmotregistara, maŋimus *válgga jienastuslogu* vuodul ja daid čálihan- dahje sihkkungáibádusaid vuodul, mat leat boahtán *válgaáigodagas*. Sámedikki jienastuslohku galgá girjejuvvot gielddaid mielde.

Go olmmoš lea čálihuvvan Sámedikki jienastuslohkui, de sáhtta dat logahallojuvvot álbmotregistarii. Dat logahallan galgá leat juvssahahtti dušše dan váldái, mas lea ovddasvástádus Sámediggeválgga čadaheamis, dahje Sámedikki miedáhusa mielde.

Sámedikki jienastuslogu sáhtta girjet EDG:in.

Odđa § 2-7 vuosttaš lađđasa vuosttaš cealkka galgá leat ná:

Válljejuvvojit Sámediggái sáhtta juohkehaš gii lea čálihuvvan *Sámedikki jienastuslohkui* biirres.

Odđa § 2-7 nuppi lađas galgá čuodjat ná:

Evttohuuvvon válgalisttu fertejit vuolláičállit unnimustá 30 sápmelačča geain lea evttohanvuoigatvuohta.

Odđa § 2-7 goalmát lađđasa maŋimus čuokkis galgá čuodjat ná:

Sámediggi sáhtta mearridit dárkileabbot logahallama eavttuid birra ja mo logahallan galgá dahkkojuvvot.

Odđa § 2-11 galgá čuodjat ná:

Sámediggi addá dievasmahtti mearrádusaid Sámediggeválgga birra.

- II Sámediggi bivdá ráđđehusa ovddidit proposišuvnna Stuorradiggái sámelága válganjuolggadusaid rievdadeami birra nu mo Sámediggi evttoha, ja mii sisdoalu dáfus vástida Sámedikki ollislaš láhkaevttohussii ja daid mearkkašumiide. Sámediggi bivdá ráđđehusa láhčit dilálašvuodaid dasa ahte láhkarievdadus sáhtta gustogoahit 2009 sámediggeválgga rájes.
- III Sámediggi bivdá ahte farggamusat čadahuvvojit konsultašuvnnaat jus departemeanta árvvoštallá rievdadit ovttage Sámedikki evttohusa dahje vejolaččat háliida čielggadeami daidda. Jus bohtet ovdan rievdadusat sisdoalu ektui maŋŋá konsultašuvnnaid departemeanttain, de galgá loahpalaš proposišuvdnaevttohus ovddiduvvot Sámedikki meannudeapmái.
- IV Sámedikki jienastuslogu mandáhtajuohkima lohkanbeaivi ferte čuovvut seamma beivviid go dat mat gustojit fylkkadigge- ja gielldastivraválggaide.

Ášši meannudeapmi loahpahuuvvui 27.09.07 dii. 17.20.

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 41/07

Cealkámuš 2008/09 boazododallošiehtadussii

Arkiivaáššennr..
07/349706 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđi	14.08.07	R 107/07
Ealáhus- ja kulturlávdegoddi	12. - 14.09.07	
Sámedikki dievasčoahkkinn	25. - 28.09.07	41/07

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	14.08.07	Sámediggeráđi	Ášši 107/07

VI Sámedikki mearrádus

Ášši mañiduvvo.

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 42/07

Strátegalaš plána sámi mánáidgárddiide 2008 - 2011

Arkiivaáššsenr..
07/2690

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššsenr.
Sámediggeráđdi	19.06.07	R 079/07
Bajášaddan- ja oahppolávdegoddi	12. - 14.09.07	
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	42/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui duorastaga čakčamánu 27.b.2007 dii.18.05

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	19.06.07	Sámediggeráđdi	Ášši R 079/07
			Plána sámi mánáidgárddiide 2006-2009

II Evttohusat ja mearkkašumit

Sámediggeráđi mearrádusárvalus:

Sámediggi dohkkeha evttohuuvon strátegalaš plána sámi mánáidgárddiide 2008-2011.

Bajášaddan- ja oahppolávdegotti árvalus:

Álggahus

Sámedikki bargu mánáidgárdesuorggis boahdá ovdan Sámedikki strategiijaplánas sámi mánáidgárddiid várás. Dán plánas bohtet ovdan suorggi hástalusat ja dárbbut, ja guoskevaš oassálastiid vuordámušat Sámediggái. Dás evttohuuvvo odđa strátegalaš plána áigodahkii 2008-2011.

Lávdegotti ráva:

Lávdegoddi, Norgga sámiid riikkasearvvi (NSR) lahtut Egil Utsi, Jon Harald Skum, Rita-Alise Porsanger, Tone Finnesen, Åge Nordkild ja Randi A. Skum, Bargiidbellodaga sámediggejoavkkeku (Bb) lahtut Jørn Are Gaski, Josef Vedbugnes, Hilde Anita Nyvoll ja Per-Ivar Henriksen, Čielga sámi jiena (ČSJ) lahtu Jánoš Trosten, Sámit lulli-Norggas (SLN) lahttu Johan Mikkel Sara eai leat eanet mearkkašumit dahje evttohusat ja rávve Sámedikki mearridit čuovvovačča:

Sámediggi doarju muđui Sámediggeráđi árvalusevttohusa.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 36 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Bajassáddan- ja oahppolávdegotti ráva mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkvuorrolistu ja replihkat

	Sáhkvuorru	Replihka
1	Rita-Alise Porsanger, áššejođiheaddji	
2	Jørn Are Gaski	
3	John Harald Skum	
4	Terje Tretnes	
	Rita-Alise Porsanger	

VI Sámedikki mearrádus

Sámediggi dohkkeha evttohuvvon strátégalaš plána sámi mánáidgárddiide 2008-2011.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 27.09.07 dii.18.20

Ášši 43/07

Daid doarjagiid hálddašeami odasmahttin maid Sámedikkis sáhtta ohcat

Arkiivaáššennr..
07/353306 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđđi	14.08.07	R 108/07
Plána- ja finánsalávdegoddi	12. - 14.09.07	011/07
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	43/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui duorastaga čakčamánu 27.b.2007 dii.18.20

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	14.08.07	Sámediggeráđđi	Sak R 108/07

II Evttohusat ja mearkkašumit

Sámediggeráđi mearrádusárvalus:

Dat Sámedikki ortnegat main sáhtta ohcat doarjaga, čohkkejuvvojit oktan oktasaš ortnegin. Dán ortnegis galget leat oktasaš bajimus njuolggadusat mat leat biddjojuvvon Stáhta ekonomiijastivrema ja doarjjahálddašeami vuodul Stáhta ekonomiijastivrema njuolggadusaid ja Stáhta ekonomiijastivrema mearrádusaid bokte.

Sámedikki sierranas ortnegat main sáhtta ohcat doarjaga, fuolahuvvojit Sámedikki jahkebušehta bokte. Bušehtamearrádusas galget leat ulbmilat, mearriduvvon ulbmiljoavkkut, strategiiat ja daid doaibmabijuid válldahallan maid vuodul sáhtta ráhkadit doarjjavuoruhannjuolggadusaid, geaidda juolluduvvo doarjja ja eará njuolggadusat maid vuodul sáhtta meroštallat doarjjameriid ja ruhtasturrodagaid.

Sámediggeráđđái fápmuduvvo váldi earaláhkai hálddašit gitta 30 % rádjai dain ruđain mat leat várrejuvvon iešguđet ulbmiliidda main sáhtta ohcat doarjaga. Ruđat galget hálddašuvvot daid rámmaid siskabealde, mat leat juolluduvvon Sámedikki ortnegiidda main sáhtta ohcat doarjaga. Sámediggeráđđi galgá bušehttajagis dieđihit dievasčoahkkinii jus ruđat hálddašuvvojit earaláhkai. Ruđaid earaláhkai hálddašeapmi galgá dahkkojuvvo bušehttajagis ja dat galgá ákkastuvvot manne lea dahkkojuvvon.

Njuolggadusa daid tSámedikki ortnegiid várás main sáhttá ohcat doarjaga

1. Doarjaortnegiid ulbmil

Doarjaortnegat galget leat veahkkinn láhčit dilálašvuodaid dasa ahte sámi álbmotjoavkkut Norggas sáhttet sihkkarastit, nannet ja ovddidit sámi servodaga máŋggabealatvuhtii, dásseárvui ja ollislašvuhtii.

Sámediggi galgá ulbmillaš doarjjortnetgeavahemiin fuolahit ahte dat váikkuhusat geavaheaddjái ja servodahkii, mat leat mearriduvvon jahkásaš bušehtamearrádusain sierranas surggiid várás, ollašuttuojuvvojit dohkálaččat.

Sámedikki jahkásaš bušehtamearrádusain leat juohke ulbmilií várrejuvvon ruđat. Bušehtamearrádusain galget leat doarjaortnetulbmilat, juolludaneavttut, ulmiljuksaneavttut, doarjavuoruheamit, juolludaneavttut mat leat biddjojuvvon ulmiljoavkkuid ja eará formáliagáibádusaid vuodul ja eará njuolggadusat maid vuodul sáhttá meroštallat doarjjameriid ja ruhtasturrodagaid.

2. Almmuhanmearrádusat

Ortnegat galget almmuhuvvot nu ahte guovdilis ulbmiljoavkkuid juksá mediaid ja Sámedikki ruovttusiiddu bokte.

Almmuhus galgá válldahallat doarjaortnega ulbmila ja juolludaneavttuid.

Viidáseappot galget gáibádusat ohcamii ja ohcanáigemearri almmuhuvvot ja gosa ohcan galgá sáddejuvvo.

3. Ulbmiljuksama mihtut ja eavttut

Ortnegiid ulbmiljuksama mihtut ja eavttut mearriduvvojit Sámedikki jahkásaš bušehtamearrádusain.

4. Gáibádusat ohcama sisdollui ja hápmái

Doarjja addojuvvo vuolláičállojuvvon ohcama vuodul, mas lea ohcci namma ja poastačujuhus, telefon- ja fáksanummir, fitnodaga, ealáhusdoalli ja searvvi organisašuvdnanummir, ovttaskas olbmo persovdnanummir, báhkokontonummir, čilgehus masa doarjja ohccojuvvo, čilgehus manne ohcá doarjaga, ohcci vásáhusat ja duogáš, prošeaktačilgehus, ohcansubmi ja bušehtta, guovdilis ovttasbargobealit, áigeplána man mielde prošeakta galggašii ovdánit dahje plána mo ruđat galget geavahuvvot, goluid merošteapmi ja ruhtadanplána.

Eanet gáibádusat ohcamii sáhttet biddjojuvvot iešguđet doarjaortnega várás.

Ohcan galgá sáddejuvvo almmuhuvvon ohcanáigemeeriid siskkobealde.

Doarjjaohcamat álggahuvvon ja čađahuvvon doaibmabijuide eai meannuduvvo.

Ohccit geat leat logahallojuvvon fitnodatregistarii, galget álo bidjat mielddusin duodaštusa mii čájeha vearrovealggi, vearrogeassosa ja lasseárvodivada mii ii leat boarráset go 2 mánu.

Ohcci doaibma galgá doaimmahuvvot gustojeaddji lágaid ja njuolggadusaid vuodul, dás maiddá vearro- ja divat- ja rehkedoallolágaid vuodul.

Ovttaskas olbmot galget duodaštut vearrovealggi.

5. Ohcamiid meannudeapmi

Buot áššemeannudeapmái gustojit Hálldašanlága mearrádusat, erenoamážit kapihttalaš bealátkeahtesvuoda, bagadangeatnegasvuoda, áššemeannudanáiggi ja jávohisvuodaábakku birra, ja maiddá eaŋkilmearrádusaid vuodustangeatnegasvuodta.

Dorjjajuolludanmearrádušat galget leat čálalaččat duođastuvvon.

Doarjjaohcamat galget leat Sámedikkis ovdalگو plánejuvvon doaibmabidju álggahuvvo.

Doarjjaohcamat čađahuvvon doaibmabijuide eai meannuduvvo.

Doarjjaohcamat álggahuvvon doaibmabijuide sáhttet meannuduvvot jus Sámediggi lea ožžon ohcama ovdalگو doaibmabidju álggahuvvui. Dattetge ohcan meannuduvvo dušše go ortnega ulbmil lea nannet gánnáheami dainna lágiin ahte dat veahkeha fidnet buoret ruhtadeami.

6. Juolludusreive

Juolluduvvon ohcan galgá duođastuvvot doarjjareivviin mii sáddejuvvo juohke ovttá vuostáiváldái.

- Doarjjareive galgá válddahallat: vuostáiváldi nama, poastačujuhusa, organisašuvdnanummira ja kontonummira mii geavahuvvo doarjjamáksimii
- ulbmila ja guđe doaibmabijuide doarjja galgá geavahuvvot
- doarjjasupmi
- máksinvuogi
- dorjjageavahaneavttuid mat leat mearriduvvon Sámedikki bušehtamearrádušas ja vuostáiváldi áigemeari dohkkehit eavttuid
- raporterengáibádusa
- bearráigeahččandoaimmat mat sáhttet čađahuvvot, čujuhettiin juolludannjuolggadusaid § 10 nuppi lađđasii
- dávistavugiid jus vuostáiváldi ii meannut doarjjaeavttuid vuodul, dás maiddái ruovttoluottamáksinnjuolggadusaid.

7. Máksindagaldumit

Máksindagaldumit bohtet ovdan Sámedikki ekonomiijanjuolggadusain ja iešguđet ortnega sierra eavttuin.

8. Váidivejolašvuolta

Váidaga oktavuodas gusto guovvamánu 10. b. 1967-mannosaš Hálddašanláhka.

Eaŋkilmearrádušaid sáhtta váidit Sámedikki váiddaorgánii Hálddašanlága vuodul; sierranas ortnegiid váiddaorgána bohta ovdan Sámedikki jahkásaš bušehtamearrádušas.

9. Raporterengáibádus

Doarjjavuostáiváldi galgá dieđihit Sámediggái man muddui doaibmabiju ulbmilat leat ollašuttujuvvon. Dat galgá dahkkojuvvo daid doarjjareivve gáibádusaid mielde ja biddjojuvvon áigemeariid siste.

10. Čuovvoleapmi ja dárkkisteapmi

Sihkkarastin dihtii rivttes áššemeannudeami doarjjajuolludeami ja -máksima oktavuodas galgá Sámediggi ásahit vuogádagaid, dagaldumiid ja doaimbajuid mat earret eará galget eastadit, oainnihit ja njulget boasttuvuodaid ja váilevašvuodaid, gč. Stáhta ekonomijastivrema mearrádusaid čuoggá 2.4 siskkáldas bearráigeahču birra.

Doaimbajut galget veahkehit sihkkarastit rivttes:

- bistevaš dieđuid logahallama
- ohcanmeannudeami, dás maiddá meroštallanbohtosiid duodašteami
- doarjjalohpádusaid logahallama
- doarjjamáksima rivttes olbmui ja rivttes áigái
- logahallama rehketdollui
- duodaštusgiedáhallama doarjjavuostáiváldis.

Doarjjavuostáiváldi dieđuid dárkkisteapmi

Sámediggi galgá dárkkistit daid dieđuid vuostáiváldis, main lea mearkkašupmi Sámedikki doarjjasupmi ja juolludeami merošteapmái. Čađahuvvon dárkkistandoaimmat galget duodaštuvvot dohkálaččat. Viidáseappot galgá Sámediggi dárkkistit daid raporttaid ulbmiljuksama birra, maid doarjjavuostáiváldi sádde Sámediggái, gč. Stáhta ekonomijastivrema mearrádusaid čuoggá 6.3.6.

Dárkkisteapmi galgá heivehuvvot iešguđet doarjjaortnegii ja galgá árvvoštallojuvvot ortnega ulbmila ektui. Dárkkisteapmi galgá leat govttolaš viiddis dárkkisteami ávkki ja goluid ektui.

Sámediggi galgá kártet sihke dan riskka mii sáhtta čuožžilit go boastut dulko doarjjaeavttuid ja dan riskka mii čuožžila go njuolggadusaid eai čuvvojuvvo. Ollislaš riskadási árvvoštallama vuodul ja dan vuodul mat dat leat dat deataleamos riskkat, galget mearriduvvot guđe čuoggát leat áigequovdilepmosat, ja gii dat galgá čađahit bearráigeahču.

Sámediggi sáhtta mearridit man muddui doarjjavuostáiváldi raportadieđuid galgá stáhtafápmuduvvon dahje registrerejuvvon dárkkisteaddji leat duodaštan, vejolaččat galgá go viežžat eará dárkkistandieđuid.

11. Ruovttoluottamáksinnjuolggadusat

Sáhtta gáibiduvvot ahte doarjagat galget máksojuvvot ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuite daid eavttuid mat leat mearriduvvon doarjjareivves, jus son addá boasttu dieđuid dahje jus doarjja ii geavahuvvo juolludeami ulbmiliid mielde dahje jus lea máksojuvvon menddo ollu doarjja.

Jus vuostáiváldi ii mávsse ruovttoluotta dakkár diliin, de sáhtta Sámediggi rievtti bokte gáibidit oazžut ruovttoluotta dan mii lea buorrin.

12. Árvvoštallan

Sámediggi galgá fuolahit jeavddalaš árvvoštallamiid oaidnin dihtii leat go doarjjaortnegat bevttolaččat resursageavaheami, organiserema ja mearriduvvon ulbmiliid ektui.

13. Eará mearrádusat

Eará mearrádusat bohtet ovdan Sámedikki jahkásaš bušehttamearrádusas ja Stáhta ekonomijastivrema njuolggadusain. Stuorradikki juolludannjuolggadusaid § 10 vuodul sáhtta Sámediddi dárkkistit ahte ruđat geavahuvvojit eavttuid mielde.

14. Fápmuiboahhtin ja fámohuhttin

Dát njuolggadusat bohtet fápmui 01.01.2008, ja daid sáhtta dušše Sámedikki dievasčoahkkin rievdadit dahje fámohuhttit.

Plána- ja finánsalávdegotti árvalus:

Álggahus

Ovttas Gieldadepartemeanttain ođasmahtii Sámediggi 2004 dievaslaččat iešguđet doarjjaortnegiid njuolggadusaid Riikkarevišuvnna mearkkašumiid vuodul. Lávdegotti ja dievasčoahkkima meannudeami vuodđun lei doarjjaortnegiid árvoštallanraporta maid olggobealde ásahus lei ráhkadan. Dattetge ii dahkan dievasčoahkkin stuorra rievdadusaid.

Maŋŋá lea Riikkarevišuvdna mángga oktavuodas čujuhan headjuvuodaid Sámedikki doarjjaortnegiin ja lea 2005:s ja 2006:s maidái čujuhan dan Stuorradiggái. Das čujuhuvvo ahte stáhta njuolggadusat mo árvoštallat doarjjaruđaid ulbmilollašuttima ja beaktilis geavaheami, buoret oktiuheivehuvvon njuolggadusat, siskkáldas bearráigeahčču ja árvoštallanprinsihpat, leat váilevaččat čuvvojuvvon. Nu mo njuolggadusat dál leat hábmejuvvon, de dat riikkot Stáhta ekonomiijanjuolggadusaid. Dát lea duogáš manne sámediggeráđđi bidjá ovdan orthegiid ođasmahttima.

Sámediggeráđđi evttoha čohkket but ortnegiid main sáhtta oheat doarjaga oktasaš ortnegin oktasaš bajimus njuolggadusain. Doarjjaortnegat galget fuolahuvvot Sámedikki jahkásaš bušeahta bokte ja galget válddahallat ulbmiliid ja ulbmiljoavkkuid, strategiijaid ja doaibmabijuid mat dievaslaččat galget addit doarjagiid vuoruhannjuolggadusaid, mitalit geat galget oazžut doarjaga ja addit doarjjameriid meroštallannjuolggadusaid. Evttohuvvot fápmudit válddi Sámediggeráđđái earaláhkai hálddašit gitta 30% rádjai dain ruđain mat leat várrejuvvon dain ruđain mat leat várrejuvvon iešguđet ulbmiliidda main sáhtta oheat doarjaga. Vejolaš ođdasisvuoruheamit dahkkojuvvojit bušeahttajagis ja diehtu addojuvvo dievasčoahkkimii.

Mearkkašumit:

Lávdegotti eanetlohku, Norgga sámiid riikkasearvvi (NSR) labttut Roger Pedersen, Aili Keskitalo, Kirsti Guvsám, Ingolf Kvandahl, Ann-Mari Thomassen ja Gunn Britt Retter (NSR/SáB), ja Sámeálbmotbellodaga (SáB) labttu Terje Tretnes, oaivvildit ahte ráđi rievdadusat nannejit maidái politihkalaš stivrejumi Sámedikki váikkuhangaskaopme geavahemiin Sámedikki dievasčoahkkima ovdas.

Sámedikki váikkuhangaskaopmeortnegat leat deatalaš reaidun nannet ja ovddidit sámi giela ja kultuvrra ja galgá sáhttit buvttihit servodat- ja geavaheaddjiváikkuhusaid maid sáhtta mihtidit. Nu lea ge deatalaš ahte leat dakkár stivrenreaidut go njuolggadusat mat dorjot prinsihpaid maiguin sáhtta árvoštallat ulmiljuksama ja ruđaid beaktilis geavaheami.

Lávdegotti eanetlohku oaivvilda ahte oktasaš ortnet oktasaš njuolggadusaiguin váikkuhivččii ahte buorebut oaidná geat dat leat doarjjaohccin ja mo doarjagat hálldašuvvojit. Maiddái guhkit áiggi vuollái seasttášii Sámediggi ruđaid oanehat hálldašanáiggi geavahemiin go lea dušše okta ortnet maid váldit vuhtii dan sadjái go otná mánga sierranas ortnega. Eai ge dárbbášuvvošedje divrras birrajohtolas árvoštallamat. Dálá vuogi mielde juogaduvvojit ruđat bienasta bitnii Sámedikki jahkásaš bušeahtas ja biddjojuvvojit strategiijat, doaibmabijut ja ulbmilčilgehusat. Šaddá álkit mihtidit man muddui doaibmabijut bohtet sámi álbmogii buorrin. Bušeahtas sáhtta muddet ja heivehit ortnegiid jagis jahkái daid servodat- ja geavaheaddjiváikkhusaid ektui maid Sámedikki dievasčoahkkin geahččala ollašuttit.

Evttohus:

Lávdegotti eanetlohku, Norgga sámiid riikkasearvvi (NSR) lahtuin Roger Pedersen, Aili Keskitalo, Kirsti Guvsám, Ingolf Kvandahl, Ann-Mari Thomassen ja Gunn Britt Retter (*NSR/SáB*), ja *Sámedálbmotbellodaga (SáB) lahtus* Terje Tretnes, lea čuovvovaš evttohus:

Evttohus 1

3. teakstaoasi 1. cealkka rievdaduvvo dánin:

Sámediggeráđđái fápmuduvvo váldi earaláhkai hálldašit gitta 20% rádjai dain ruđain mat leat várrejuvvon iešguđet ulbmiliidda main sáhtta ohcat doarjaga.

Evttohus Bargiidbellodaga sámediggejoavkku (Bb) lahtuin Egil Olli, Sten Erling Jönsson, Willy Ørnebakk, Vibeke Larsen, Wiebke Slåtveen ja Magnhild Mathisen, ja *Finnmárkekulista (FIN) lahtus* Toril Bakken:

Evttohus 2

Rievdadusevttohus:

3. teakstaoasi 1. cealkka rievdaduvvo dánin:

Sámedikki doarjjastivrui fápmuduvvo váldi earaláhkai hálldašit gitta 10% rádjai....

Čuokkis 4

Olles teaksta sihkkojuvvo ja sadjái bohtá čuovvovaš teaksta:

Galget ráhkaduvvot gáibádusat ohcamii mat leat relevánta iešguđet doarjjaortnegii.

Čuokkis 6

Avsnitt 2 strykes og erstattes med følgende setning:

Galget ráhkaduvvot njuolggadusat gáibádusreivii mat leat relevánta iešguđet doarjjaortnegii, gč. 4. čuoggá.

Lávdegotti ráva:

Lávdegottis eai leat eanet mearkašumit dahje evttohusat ja árvala ahte Sámediggi mearrida čuovvovaččat:

Sámediggi doarju muđui Sámediggeráđi mearrádusárvalusa.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 38 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 2 čuokkis 4 ja čuokkis 6 eai ovddiduvvon.
- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 2 hilgojuvvui 19 jienáin, gos čeahkkinjođiheaddji geavahii iežas duppaljiena. 19 jienastedje beali.
- Plána- ja finánsalávdegotti evttohus 1 mearriduvvui ovttajienálaččat.
- Plána- ja finánsalávdegotti ráva mearriduvvui ovttajienálaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkavuorolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Ann-Mari Thomassen, áššejođiheaddji	
2	Willy Ørnebakk	Terje Tretnes
		Jarle Jonassen
	Willy Ørnebakk	
3	Jarle Jonassen	
4	Miriam Paulsen	
5	Terje Tretnes	
6	Jarle Jonassen	
7	Willy Ørnebakk	
8	Jarle Jonassen	
	Ann-Mari Thomassen	
	Willy Ørnebakk, čeahkkinortnegii	
	Aili Keskitalo, čeahkkinortnegii	
	Terje Tretnes, čeahkkinortnegii	
	Willy Ørnebakk, čeahkkinortnegii	

VI Sámedikki mearrádus

Dat Sámedikki ortnegat main sáhtá ohat doarjaga, čohkkejuvvojit oktan oktasaš ortnegin. Dán ortnegis galget leat oktasaš bajimus njuolggadusat mat leat biddjojuvvon Stáhta ekonomijastivrema ja doarjjahálldašemi vuodul Stáhta ekonomijastivrema njuolggadusaid ja Stáhta ekonomijastivrema mearrádusaid bokte.

Sámedikki sierranas ortnegat main sáhtá ohat doarjaga, fuolahuvvojit Sámedikki jahkebušehta bokte. Bušehtamearrádusas galget leat ulbmilat, mearriduvvon ulbmiljoavkkut, strategijat ja daid doaibmabijuid válldahallan maid vuodul sáhtá ráhkadit doarjjavuoruhannjuolggadusaid, geaidda juolluduvvo doarjja ja eará njuolggadusat maid vuodul sáhtá meroštallat doarjjameriid ja ruhtasturrodagaid.

Sámediggeráddái fápmuduvvo váldi earaláhkai hálldašit gitta 20 % rádjai dain ruđain mat leat várrejuvvo iešguđet ulbmilidda main sáhtá ohat doarjaga. Ruđat galget hálldašuvvot daid rámmaid siskabealde, mat leat juolluduvvon Sámedikki ortnegiidda main sáhtá ohat doarjaga. Sámediggeráddi galgá bušehttajagis dieđihit dievasčeahkkinii jus ruđat hálldašuvvojit earaláhkai.

Ruđaid earaláhkai hálddašcapmi galgá dahkkojuvvot bušeahttajagis ja dat galgá ákkastuvvot manne lea dahkkojuvvon.

Njuolggadusat daid Sámedikki ortnegiid várás main sáhtta ohcat doarjaga

1. Doarjaortnegiid ulbmil

Doarjaortnegat galget leat veahkkinn láhčit dilálašvuodaid dasa ahte sámi álbmotjoavkkut Norggas sáhttet sihkkarastit, nannet ja ovddidit sámi servodaga máŋggabealatvuhtii, dásseárvui ja ollislašvuhtii.

Sámediggi galgá ulbmillaš doarjjortnetgeavahemiin fuolahit ahte dat váikkuhusat geavaheaddjái ja servodahkii, mat leat mearriduvvon jahkásaš bušehtamearrádusain sierranas surggiid várás, ollašuttuojuvvojit dohkálaččat.

Sámedikki jahkásaš bušehtamearrádusain leat juohke ulbmilií várrejuvvon ruđat. Bušehtamearrádusain galget leat doarjaortnetulbmilat, juolludaneavttut, ulmiljuksaneavttut, doarjjavuoruheamit, juolludaneavttut mat leat biddjojuvvon ulmiljoavkkuid ja eará formáliagáibádusaid vuodul ja eará njuolggadusat maid vuodul sáhtta meroštallat doarjjameriid ja ruhtasturrodagaid.

2. Almmuhanmearrádusat

Ortnegat galget almmuhuvvot nu ahte guovdilis ulbmiljoavkkuid juksá mediaid ja Sámedikki ruovttusiiddu bokte.

Almmuhus galgá válldahallat doarjaortnega ulbmila ja juolludaneavttuid.

Viidáseappot galget gáibádusat ohcamii ja ohcanáigemearri almmuhuvvot ja gosa ohcan galgá sáddejuvvo.

3. Ulbmiljuksama mihtut ja eavttut

Ortnegiid ulbmiljuksama mihtut ja eavttut mearriduvvojit Sámedikki jahkásaš bušehtamearrádusain.

4. Gáibádusat ohcama sisdollui ja hápmái

Doarjja addojuvvo vuolláičállojuvvon ohcama vuodul, mas lea ohcci namma ja poastačujuhus, telefon- ja fáksanummir, fitnodaga, ealáhusdoalli ja searvvi organisašuvdnanummir, ovttaskas olbmo persovdnanummir, báhkokontonummir, čilgehus masa doarjja ohccojuvvo, čilgehus manne ohcá doarjaga, ohcci vásáhusat ja duogáš, prošeaktačilgehus, ohcansubmi ja bušehtta, guovdilis ovttasbargobealit, áigeplána man mielde prošeakta galggašii ovdánit dahje plána mo ruđat galget geavahuvvot, goluid merošteapmi ja ruhtadanplána.

Eanet gáibádusat ohcamii sáhttet biddjojuvvot iešguđet doarjaortnega várás.

Ohcan galgá sáddejuvvo almmuhuvvon ohcanáigemeriid siskkobealde.

Doarjjaohcamat álggahuvvon ja čađahuvvon doaibmabijuide eai meannuduvvo.

Ohccit geat leat logahallojuvvon fitnodatregistarii, galget álo bidjat mielddusin duodaštusa mii čájeha vearrovealggi, vearrogeassosa ja lasseárvodivada mii ii leat boarráset go 2 mánu.

Ohcci doaibma galgá doaimmahuvvot gustojeaddji lágaid ja njuolggadusaid vuodul, dás maiddá vearro- ja divat- ja rehkedoallolágaid vuodul.

Ovttaskas olbmot galget duodaštít vearrovealggi.

5. Ohcamiid meannudeapmi

Buot áššemeannudeapmái gustojit Hálldašanlága mearrádusat, erenoamážit kapihttalaš bealátkeahtesvuoda, bagadangeatnegasvuoda, áššemeannudanáiggi ja jávohisvuodaábákku birra, ja maiddá eaŋkilmearrádusaid vuodustangeatnegasvuodta.

Dorjjajuolludanmearráduusat galget leat čálalaččat duođaštuvvon.

Doarjjaohcamat galget leat Sámedikkis ovdalگو plánejuvvon doaibmabidju álggahuvvo.

Doarjjaohcamat čađahuvvon doaibmabijuide eai meannuduvvo.

Doarjjaohcamat álggahuvvon doaibmabijuide sáhttet meannuduvvot jus Sámediggi lea ožžon ohcama ovdalگو doaibmabidju álggahuvvui. Dattetge ohcan meannuduvvo dušše go ortnega ulbmil lea nannet gánnáheami dainna lágiin ahte dat veahkeha fidnet buoret ruhtadeami.

6. Juolludusreive

Juolluduvvon ohcan galgá duođaštuvvot doarjjareivviin mii sáddejuvvo juohke ovttá vuostáiváldái.

- Doarjjareive galgá válddahallat: vuostáiváldi nama, poastačujuhusa, organisašuvdnanummira ja kontonummira mii geavahuvvo doarjjamáksimii
- ulbmila ja guđe doaibmabijuide doarjja galgá geavahuvvot
- doarjjasupmi
- máksinvuogi
- dorjjageavahaneavttuid mat leat mearriduvvon Sámedikki bušehtamearráduusas ja vuostáiváldi áigemeari dohkkehít eavttuid
- raporterengáibádusa
- bearráigeahččandoaimmat mat sáhttet čađahuvvot, čujuhettiin juolludannjuolggadusaid § 10 nuppi lađđasii
- dávistanvugiid jus vuostáiváldi ii meannut doarjjaeavttuid vuodul, dás maiddái ruovttoluottamáksinnjuolggadusaid.

7. Máksindagaldumit

Máksindagaldumit bohtet ovdan Sámedikki ekonomiijanjuolggadusain ja iešguđet ortnega sierra eavttuin.

8. Váidinvejolašvuolta

Váidaga oktavuodas gusto guovvamánu 10. b. 1967-mannosaš Hálddašanláhka.

Eaŋkilmearráduusaid sáhtta váidit Sámedikki váiddaorgánii Hálddašanlága vuodul; sierranas ortnegiid váiddaorgána bohta ovdan Sámedikki jahkásaš bušehtamearráduusas.

9. Raporterengáibádus

Doarjjavuostáiváldi galgá dieđihit Sámediggái man muddui doaibmabiju ulbmilat leat ollašuhthuvvon. Dat galgá dahkkojuvvo daid doarjjareivve gáibádusaid mielde ja biddjojuvvon áigemeariid siste.

10. Čuovvoleapmi ja dárkkisteapmi

Sihkkarastin dihtii rivttes áššemeannudeami doarjjajuolludeami ja -máksima oktavuodas galgá Sámediggi ásahit vuogádagaid, dagaldumiid ja doaimbajuid mat earret eará galget eastadit, oainnihit ja njulget boasttuvuođaid ja váilevašvuodaid, gč. Stáhta ekonomijastivrema mearrádusaid čuoggá 2.4 siskkáldas bearráigeahču birra.

Doaimbajut galget veahkehit sihkkarastit rivttes:

- bistevaš dieđuid logahallama
- ohcanmeannudeami, dás maiddá meroštallanbohtosiid duodašteami
- doarjjalohpádusaid logahallama
- doarjjamáksima rivttes olbmui ja rivttes áigái
- logahallama rehketdollui
- duodaštusgiedáhallama doarjjavuostáiváldis.

Doarjjavuostáiváldi dieđuid dárkkisteapmi

Sámediggi galgá dárkkistit daid dieđuid vuostáiváldis, main lea mearkkašupmi Sámedikki doarjjasupmi ja juolludeami merošteapmái. Čađahuvvon dárkkistandoaimmat galget duodaštuvvot dohkálaččat. Viidáseappot galgá Sámediggi dárkkistit daid raporttaid ulbmiljuksama birra, maid doarjjavuostáiváldi sádde Sámediggái, gč. Stáhta ekonomijastivrema mearrádusaid čuoggá 6.3.6.

Dárkkisteapmi galgá heivehuvvot iešguđet doarjjaortnegii ja galgá árvvoštallojuvvot ortnega ulbmila ektui. Dárkkisteapmi galgá leat govttolaš viiddis dárkkisteami ávkki ja goluid ektui.

Sámediggi galgá kártet sihke dan riskka mii sáhtta čuožžilit go boastut dulko doarjjaeavttuid ja dan riskka mii čuožžila go njuolggadusaid eai čuvvojuvvo. Ollislaš riskadási árvvoštallama vuodul ja dan vuodul mat dat leat dat deataleamos riskkat, galget mearriduvvot guđe čuoggát leat áigequovdilepmosat, ja gii dat galgá čađahit bearráigeahču.

Sámediggi sáhtta mearridit man muddui doarjjavuostáiváldi raportadieđuid galgá stáhtafápmuduvvon dahje registrerejuvvon dárkkisteaddji leat duodaštan, vejolaččat galgá go viežžat eará dárkkistandieđuid.

11. Ruovttoluottamáksinnjuolggadusat

Sáhtta gáibiduvvot ahte doarjagat galget máksojuvvot ruovttoluotta Sámediggái jus vuostáiváldi ii ollašuite daid eavttuid mat leat mearriduvvon doarjjareivves, jus son addá boasttu dieđuid dahje jus doarjja ii geavahuvvo juolludeami ulbmiliid mielde dahje jus lea máksojuvvon menddo ollu doarjja.

Jus vuostáiváldi ii mávsse ruovttoluotta dakkár diliin, de sáhtta Sámediggi rievtti bokte gáibidit oazžut ruovttoluotta dan mii lea buorrin.

12. Árvvoštallan

Sámediggi galgá fuolahit jeavddalaš árvvoštallamiid oaidnin dihtii leat go doarjjaortnegat bevttolaččat resursageavaheami, organiserema ja mearriduvvon ulbmiliid ektui.

13. Eará mearrádusat

Eará mearrádusat bohtet ovdan Sámedikki jahkásaš bušehttamearrádusas ja Stáhta ekonomijastivrema njuolggadusain. Stuorradikki juolludannjuolggadusaid § 10 vuodul sáhtta Sámediddi dárkkistit ahte ruđat geavahuvvojit eavttuid mielde.

14. Fápmuiboahhtin ja fámohuhttin

Dát njuolggadusat bohtet fápmui 01.01.2008, ja daid sáhtta dušše Sámedikki dievasčoahkkin rievdatit dahje fámohuhttit.

Ášši meannudeapmi loahpahuuvui 27.09.07 dii.19.05

Ášši 44/07

Finnmárkkuopmodaga bearráigeahccanlávdegoddi – peršonnalaš várrelahtu nammadeapmi

Arkiivaáššennr..
07/10806 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámediggeráđđi	14.08.07	R106/07
Válgalávdegoddi	12. - 14.09.07	
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	44/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui duorastaga čakčamánu 27.b. 2007 dii.19.05

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1		Sámediggeráđđi	Sak R 106/07 Finnmarkseiendommens kontrollkomite - oppnevning av personlig varamedlem
2			Sak 25/07 Finnmarkseiendommens kontrollkomite - oppnevning av nytt medlem
3			Sak 56/05 Oppnevning til Finnmarkseiendommens styre og kontrollkomiteen. Lokalisering av Finnmarkseiendommen, Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark

II Evttohusat ja mearkašumit

Válgalávdegottii mearrádusárvalus:

Sámediggi nammada Wiebke Synnøve Slåtveen Jan Erik Henriksena peršovnnalaš várrelahttun Finnmarkkuopmodaga bearráigeahccanlávdegoddái.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Válgalávdegotti evttohus mearriduvvui ovttajienálaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihka
1	Magnhild Mathisen, våljalávdegoddi	

VI Sámedikki mearrádus

Sámediggi nammada Wiebke Synnøve Slåtsveen Jan Erik Henriksena peršovnnalaš várrelahttun Finnmárkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegodái.

Ášši meannudeapmi loahpavuovui 27.09.07 dii.19.10

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 45/07

Virgelohpi doaimmas sámediggepresideantan

Arkiivaáššennr..
07/34406 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Čoahkkinjođihangoddi	31.08.07	07/07
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	45/07

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus
1	31.08.07	Čoahkkinjođihangotti	Ášši 07/07
2		Áili Keskitalo	Soknad om permisjon

VI Sámedikki mearrádus

Ášši gessojuvvo.

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 46/05 Sámediggerádi válljen

Arkiivaáššennr..
07/1125

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	46/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui gaskavahkku čakčamánu 26.b.2007 dii. 09.00.

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

II Evttohusat ja mearkkašumit

Evttohus 1, áirras Egil Olli, Bargiidbellodaga sámediggejoavku

Evttohus ođđa sámediggeráđđái:

Egil Olli	presideanta
Marianne Balto	várrepresideanta
Vibeke Larsen	lahttu
Hilde Anita Nyvoll	lahttu
Jørn Are Gaski	lahttu

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 40 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Bargiidbellodaga sámediggejoavkku evttohus 1, mearriduvvui 34 jienain 6 jiena vuostá.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihka
	Lene Hansen, čeahkinortnegii	
	Terje Tretnes, čeahkinortnegii	
	Josef Vedhugnes, čeahkinortnegii	
1	Egil Olli, áššejođiheaddji	Terje Tretnes
	Egil Olli	
2	Aili Keskitalo	
3	Per Andersen Bæhr	Marianne Balto
		Egil Olli
4	Jánoš Trosten	Bjarne Store-Jakobsen
		Egil Olli
		Willy Ørnebakk
	Jánoš Trosten	
5	Lene Hansen	Marianne Balto
		Jørn Are Gaski
		Bjarne Store-Jakobsen
	Lene Hansen	
6	Isak Mathis O. Hætta	
7	Anders Urheim	
8	Terje Tretnes	
9	Olaf Eliassen	
10	Toril Bakken	
11	Kirsten Appfjell-Eira	
12	Jarle Jonassen	
13	Jørn Are Gaski	
14	Aili Keskitalo	
15	Willy Ørnebakk	
16	Egil Olli	
17	Marianne Balto	
18	Klemet Erland Hætta	
19	Johan Mikkel Sara	
20	Magnhild Mathisen	
21	Isak Mathis O. Hætta	
	Anders Urheim, čeahkinortnegii	
22	Isak Mathis O. Hætta, čeahkinortnegii	
	Anders Urheim, čeahkinortnegii	
	Lene Hansen, čeahkinortnegii	
	Terje Tretnes, čeahkinortnegii	
23	Aili Keskitalo	
24	Egil Olli	
	Terje Tretnes, čeahkinortnegii	

VI Sámedikki mearrádus

Ođđa sámediggeráđđái:

Egil Oli	presidenta
Marianne Balto	várrepresidenta
Vibeke Larsen	lahttu
Hilde Anita Nyvoll	lahttu
Jørn Are Gaski	lahttu

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 26.09.07 dii.13.45

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 047/07

Válgalávdegotti válljen

Arkiivaáššsenr..
007/1125

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššsenr.
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	47/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui gaskavahkku čakčamánu 26.b.2007 dii. 16.30.

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

II Evttohusat ja mearkkašumit

Evttohus 1, áirras Lene Hansen, NSR:a sámediggejoavku

1. Kjersti Myrnes Balto, jodiheadji
2. John Harald Skum, lahttun

Evttohus 2, áirras Josef Vedhugnes, BB:a sámediggejoavku

1. Magnhild Mathisen, nubbijodiheadji
2. Josef Vedhugnes, lahttun
3. Kirsten Appfjell-Eira, lahttun

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Lene Hansen evttohus 1 mearriduvvui ovttajienalaččat.
- Josef Vedhugnes evttohus 2 mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihka
1	Marianne Balto, áššejodiheddji	
2	Lene Hansen	
3	Terje Tretnes	
4	Josef Vedhugnes	
5	Marianne Balto	

VI Sámedikki mearrádus

Čuovvovaččat válljejuvvojedje válgalávdegoddái:

1. Kjersti Myrnes Balto   jodiheddji
2. Magnhild Mathisen   nubbijodiheddji
3. John Harald Skum   lahttun
4. Josef Vedhugnes   lahttun
5. Kirsten Appfjell-Eira   lahttun

Ášši meannudeapmi loahpahuuvui 26.09.07 dii.16.45

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 048/07 Coahkkinjodihangotti välljen

Arkiivaáššennr..
07/1125

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Válgalávdegoddi	27.09.07	004/07
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	48/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui bearjadaga čakčamánu 28.b. 2007 dii.09.15

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

II Evttohusat ja mearkkašumit

Válgalávdegotti mearrádusárvalus:

1. Jarle Jonassen, jodiheddji
2. Inger Jørstad, nubbijodiheddji
3. Tone Finnesen
4. Susanne Andersen
5. Henrik Eriksen

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 40 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Válgalávdegotti árvalus mearriduvvui ovttajienálaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihka
	Willy Ørnebakk, čoahkkinortnegii	
	Aili Keskitalo, čoahkkinortnegii	
1	Kjersti Myrnes Balto, áššejođiheaddji	
	Aili Keskitalo, čoahkkinortnegii	
2	Jánoš Trosten	

VI Sámedikki mearrádus

Čuovvovaččat välljejuvvojedje čoahkkinjođihangoddái:

1. Jarle Jonassen   jođiheaddji
2. Inger Jørstad   nubbijjođiheaddji
3. Tone Finnesen   lahttu
4. Susanne Andersen   lahttu
5. Henrik Eriksen   lahttu

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 28.09.07 dii.09.18

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 049/07

Bearráigeahccanlavdegotti välljen

Arkiivaáššsenr..
07/112506 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššsenr.
Válgalávdegoddi	27.09.07	005/07
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	49/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui bearjadaga čakčamánu 28.b. 2007 dii. 09.18

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

II Evttohusat ja mearkkašumit

Válgalávdegotti mearrádusárvalus:

1. Klemet Erland Hætta, jođiheadđji
2. Lene Hansen, nubbi jođiheadđji
3. Per Edvind Varsí
4. Johan Mikkel Sara
5. Kjersti Myrnes Balto

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 40 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Válgalávdegotti árvalus mearriduvvui ovtta jienálaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihka
1	Kjersti Myrnes Balto, vålgåvdegottjodiheddji	

VI Samedikki mearråduš

Čuovvovåččat vållejuvvojedje bearrågeahččanlåvdegoddåi:

1. Klemet Erland Hætta   jodiheddji
2. Lene Hansen   nubbijodiheddji
3. Per Edvind Varsi
4. Johan Mikkel Sara
5. Kjersti Myrnes Balto

Åšši meannudeapmi loahpahuvvui 28.09.07 dii.09.20

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 050/07 Fágalávdegottiid välljen

Arkiivaáššennr..
007/112506 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikkaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Válgalávdegoddi	27.09.07	008/07
Sámedikki dievasčeahkin	25. - 28.09.07	50/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui bearjadaga čakčamánu 28.b. 2007 dii. 09.20

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

II Evttohusat ja mearkašumit

Válgalávdegotti mearrádusárvalus:

Plána- ja finánsalávdegoddi

Roger Pedersen, jodiheaddji
Magnhild Mathisen, nubbijodiheaddji
Gunn-Britt Retter
Willy Ørnebakk
Sten Jønsson
Wiebke Synnøve Slåtsveen
Toril Bakken
Ann-Mari Thomassen
Miriam Paulsen
Kirsti Guvsám
Aili Keskitalo
Terje Tretnes
Ráddelahttu
Ráddelahttu

Ealáhus- ja kulturlávdegoddi

Bjarne Store-Jakobsen, jodiheaddji
Lene Hansen, nubbijodiheaddji
Henrik Eriksen
Knut Store
Kirsten Appfjell-Eira
Marie Therese Aslaksen
Per Edvind Varsi
Anders Urheim
Klemet Erland Hætta
Tor Mikalsen
Olaf Eliassen
Isak Mathis O. Hætta
Per A. Bæhr
Randi Skum
Ráddelahttu

Bajásšaddan- ja oahppolávdegoddi

Synnøve Solbakken-Härkönen, jodiheaddji
Per Ivar Henriksen, nubbijodiheaddji
John Harald Skum
Inger Jørstad
Josef Vedhugnes
Johan Mikkel Sara
Rita Alise Porsanger
Jánoš Trosten
Tone Finnesen
Kjersti Myrnes Balto
Jarle Jonassen
Susanne Andersen
Ráddelahttu
Ráddelahttu

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 40 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Válgalávdegotti evttohus odđa Plána- ja finánsalávdegoddái mearriduvvui ovttajienálaččat.
- Válgalávdegotti evttohus odđa Ealáhus- ja kulturlávdegoddái mearriduvvui ovttajienálaččat.
- Válgalávdegotti evttohus odđa Bajásšaddan- ja oahppolávdegoddái mearriduvvui ovttajienálaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihka
1	Kjersti Myrnes Balto, vágálávdegottijodiheaddji	
2	Willy Ørnebakk	

VI Sámedikki mearrádus

Čuovvovaččat välljejuvvojedje fágálávdegottiide:

Plána- ja finánsalávdegoddi

Roger Pedersen, jodiheaddji
Magnhild Mathisen, nubbijodiheaddji
Gunn-Britt Retter
Willy Ørnebakk
Sten Jønsson
Wiebke Synnøve Slåtveen
Toril Bakken
Ann-Mari Thomassen
Miriam Paulsen
Kirsti Guvsám
Aili Keskitalo
Terje Tretnes
Ráddelahttu
Ráddelahttu

Ealáhus- ja kulturlávdegoddi

Henrik Eriksen, jodiheaddji
Lene Hansen, nubbijodiheaddji
Bjarne Store-Jakobsen
Knut Store
Kirsten Appfjell-Eira
Marie Therese Aslaksen
Per Edvind Varsi
Anders Urheim
Klemet Erland Hætta
Tor Mikalsen
Olaf Eliassen
Isak Mathis O. Hætta
Per A. Bæhr
Randi Skum
Ráddelahttu

Bajásšaddan- ja oahppolávdegoddi

Synnøve Solbakken-Härkönen, jodiheaddji

Per Ivar Henriksen, nubbijodiheaddji

John Harald Skum

Inger Jørstad

Josef Vedhugnes

Johan Mikkel Sara

Rita Alise Porsanger

Jánoš Trosten

Tone Finnesen

Kjersti Myrnes Balto

Jarle Jonassen

Susanne Andersen

Ráđđelahttu

Ráđđelahttu

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 28.09.07 dii.09.30

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 051/07 Sámedikki doarjjastivrra välljen

Arkiivaáššennr..
07/112506 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Válgalávdegoddi	27.09.07	009/07
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	51/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui bearjadaga čakčamánu 28.b. 2007 dii.09.30

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

II Evttohusat ja mearkašumit

Válgalávdegotti mearrádusárvalus:

Ann-Mari Thomassen, jođiheadđji
Marie Therese Aslaksen, nubbijodđiheadđji
Knut Store
Maja Lisa Kappfjell
John Harald Skum
Miriam Paulsen
Olaf Eliassen

Persovnnalaš várrelahtun: Ellen Kristine Saba
Persovnnalaš várrelahtun: Tone Merete Orti Olsen
Persovnnalaš várrelahtun: Josef Vedhugnes
Persovnnalaš várrelahtun: Bente Mortenson
Persovnnalaš várrelahtun: Tor Mikalsen
Persovnnalaš várrelahtun: Kirsten Appfjell-Eira
Persovnnalaš várrelahtun: Camilla Pedersen

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 40 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Válgalávdegotti árvalus mearriduvvui ovttajienálaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Kjersti Myrnes Balto, vålgåvdegottijodiheddji	

VI Samedikki mearråduš

Čuovvovåččat vållejuvvojedje Samedikki doarjjastivrii:

Ann-Mari Thomassen, jodiheddji	Persovnnalaš vårrelahtun: Ellen Kristine Saba
Marie Therese Aslaksen, nubbijodiheddji	Persovnnalaš vårrelahtun: Tone Merete Orti Olsen
Knut Store	Persovnnalaš vårrelahtun: Josef Vedhugnes
Maja Lisa Kappfjell	Persovnnalaš vårrelahtun: Bente Mortenson
John Harald Skum	Persovnnalaš vårrelahtun: Tor Mikalsen
Miriam Paulsen	Persovnnalaš vårrelahtun: Kirsten Appfjell-Eira
Olaf Eliassen	Persovnnalaš vårrelahtun: Camilla Pedersen

Åšši meannudeapmi loahpahuuvui 28.09.07 dii.09.32

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 052/07

Miellahtuid válljen Sámi parlamentáralaš ráddái

Arkiivaáššennr..
07/112506 / 25 - 58

Meannudeamit

Politiikalaš dássi	Beaivi	Áššennr.
Válgalávdegoddi	27.09.07	006/07
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	52/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui bearjadaga čakčamánu 28.b. 2007 dii 09.32

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

II Evttohusat ja mearkašumit

Válgalávdegotti mearrádusárvalus:

1. Egil Olli	Persovnnalaš várrelahttun: Marianne Balto
2. Vibeke Larsen	Persovnnalaš várrelahttun: Magnhild Mathisen
3. Aili Keskitalo	Persovnnalaš várrelahttun: Lene Hansen
4. Jarle Jonassen	Persovnnalaš várrelahttun: Kirsti Guvsám
5. Jánoš Trosten	Persovnnalaš várrelahttun: Ann-Mari Thomassen
6. Gunn-Britt Retter	Persovnnalaš várrelahttun: Synnøve Solbakken-Härkönen
7. Johan Mikkel Sara	Persovnnalaš várrelahttun: Bjarne Store-Jakobsen

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Válgalávdegotti árvalus mearriduvvui ovttajienálaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Kjersti Myrnes Balto, vålgalåvdegottijodiheddji	
2	Anders Urheim	Jánoš Trosten
	Anders Urheim	

VI Sámedikki mearrádus

Čuovvovaččat válljejuvvojedje miellahttun Sámi parlamentáralaš ráđđái:

1. Egil Olli	Persovnnalaš várrelahttun: Marianne Balto
2. Vibeke Larsen	Persovnnalaš várrelahttun: Magnhild Mathisen
3. Aili Keskitalo	Persovnnalaš várrelahttun: Lene Hansen
4. Jarle Jonassen	Persovnnalaš várrelahttun: Kirsti Guvsám
5. Jánoš Trosten	Persovnnalaš várrelahttun: Ann-Mari Thomassen
6. Gunn-Britt Retter	Persovnnalaš várrelahttun: Synnøve Solbakken-Härkönen
7. Johan Mikkel Sara	Persovnnalaš várrelahttun: Bjarne Store-Jakobsen

Ášši meannudeapmi loahpahuuvui 28.09.07 dii.09.34

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 053/07

Odda lahtu válljen Finnmarkkoopmodaga stivrii

Arkiivaáššsenr..
007/112506 / 25 - 58

Meannudeamit

Politihkalaš dássi	Beaivi	Áššsenr.
Válgalávdegoddi	27.09.07	007/07
Sámedikki dievasčoahkkin	25. - 28.09.07	53/07

Ášši meannudeapmi álggahuvvui bearjadaga čačkamánu 28.b. 2007 dii.09.34

I Mildosat

Nr.	Beaivi	Geas/Geasa	Namahus

II Evttohusat ja mearkkašumit

Válgalávdegotti mearrádusárvalus:

Egil Olli luvvejuvvo doaimmas lahttun Finnmarkkuopmodaga stivrras. Čuovvovaš olbmot válljejuvvojit Finnmarkkuopmodaga stivrii:

1. Berit Ranveig Nilssen   Persovnnalaš várrelahttun: Lemet Jon Ivvár, Odd Ivar Solbakk
2. Josef Vedhugnes   Persovnnalaš várrelahttun: Ingrid Smuk Rollstad
3. Per A. Bæhr   Persovnnalaš várrelahttun: Inger Anita Smuk

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi dahkkojuvvui čuovvovaš vuogi mielde:

- Válgalávdegotti árvalus mearriduvvui ovttajienálaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihka
1	Kjersti Myrnes Balto, vålgalåvdegottijodiheddji	

VI Sámedikki mearrádus

Egil Oli luvvejuvvo doaimmas lahttun Finnmarkkuopmodaga stivrras.
Čuovvovaččat válljejuvvojit Finnmarkkuopmodaga stivrii:

1. Berit Ranveig Nilssen	Persovnnalaš várrelahttun: Lemet Jon Ivvar, Odd Ivar Solbakk
2. Josef Vedhugnes	Persovnnalaš várrelahttun: Ingrid Smuk Rollstad
3. Per A. Bæhr	Persovnnalaš várrelahttun: Inger Anita Smuk

Ášši meannudeapmi loahpahuuvui 28.09.07 dii.09.35

